

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

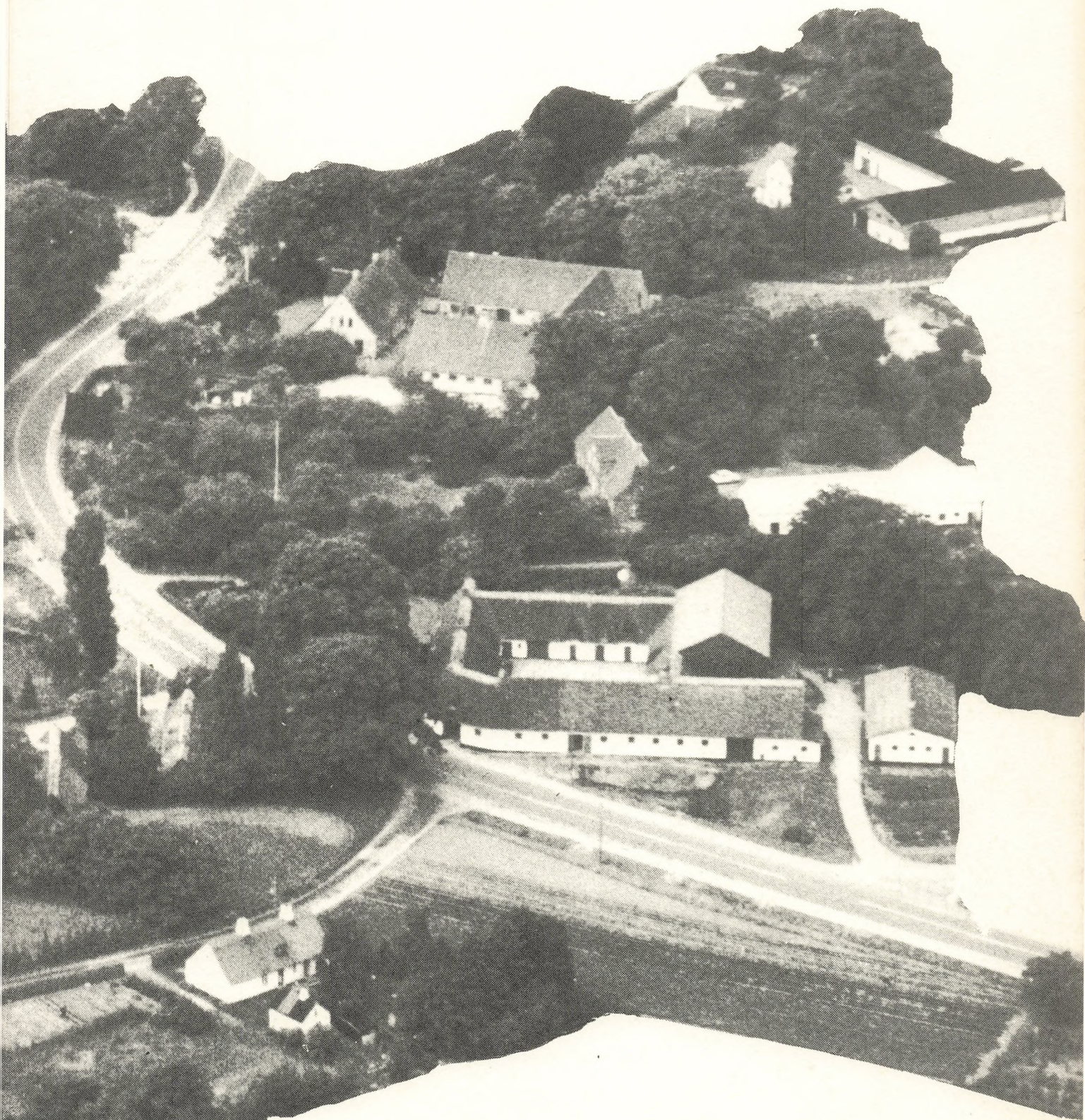
Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**Farum
kommune**

Frederiksborgvej 3
3520 Farum
(02) 95 06 01

Bevaringsvejledning for Stavns Holt landsby

Bevaringsvejledning
for
Stavnsholt landsby

Bevaringsvejledningen er udarbejdet for Farum kommune af Peter Bredsdorffs Tegnastue ApS, medarbejdere Ane Olesen og John Springborg.
August 1979

Indholdsfortegnelse

	Side
Oversigtskort.....	4
Beskrivelse af bevaringsplanen.....	6-11
Historisk rids.....	12-14
Registrering af landsbyen	
Registrering af bebyggelsen.....	16-17
Luftfotos.....	18-21
Eksisterende bevoksning.....	22-23
Rumdannelser i Stavnsholt.....	24-29
Planforslag	
Forslag til beplantning.....	32-35
Luftperspektiv af fremtidige forhold.....	36-37
Plan af fremtidige forhold.....	38-39
Forslag til veje, stier og belysning.....	40
Bygningsregistrant	
Registrering og bemærkninger.....	43-67
Retningslinier for bebyggelsens ydre fremtræden.....	68-75
Litteraturliste.....	77

PALTHOLMVEJ

Solhøjgård

Furesøgård

Ellegården

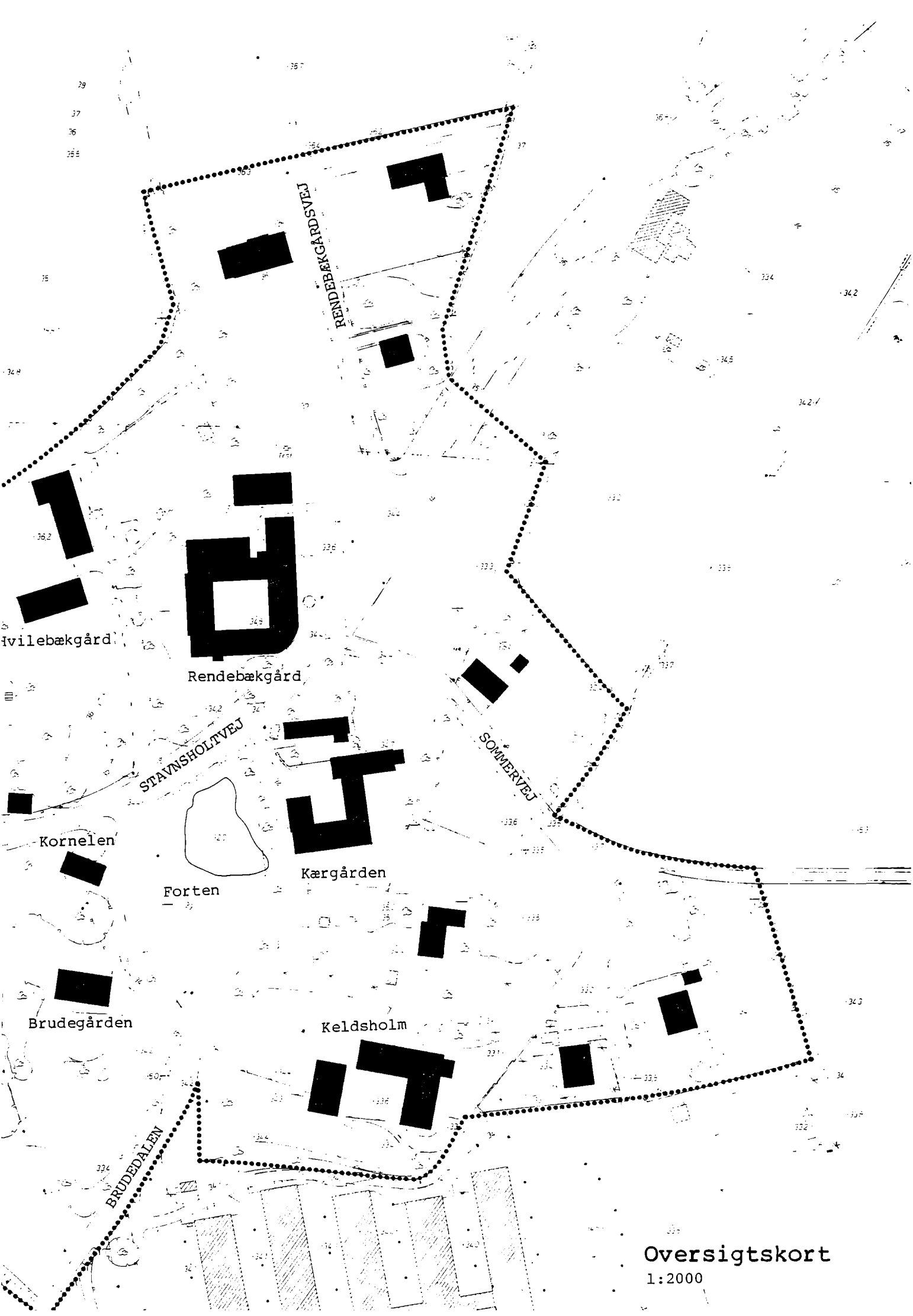
Farumvejgård

SKOVBAKKEN

9-01-301

4

RENDEBÆKGÅRDSVEJ

STAVSHOLTVEJ

SOMMERVEJ

BRUDEDALEN

Hvilebækgård

Rendebækgård

Kornelen

Forten

Kærgården

Brudegården

Keldsholm

Overigtskort
1:2000

Stavnsholt -en bevaringsværdig helhed

Stavnsholt er en landsby, der på trods af den store byudvikling i Farum kommune, har overlevet og bevaret en væsentlig del af det helhedspræg som er karakteristisk for en landsby af denne type.

Vi ser stadig en række gårde og huse, omend de fleste er af nyere dato, samlet omkring den centrale plads, forten. Der findes en markant bevoksning, som i store træk er den oprindelige, og vejen har bevaret en del af sit 'krogede' forløb igennem byen.

Selvom de nye boligområder idag nærmest er vokset sammen med landsbyen, findes der stadig i landsbyen et selvstændigt og særpræget miljø, som er værd at styrke og bevare.

Hensigten med bevaringsbestemmelserne og forslagene til forandringer er derfor først og fremmest at bevare og styrke helheden i landsbyen ved at fastholde eksisterende kvaliteter, ændre uheldige detaljer og hindre fremtidige fejlgreb, som kan skade miljøet.

De elementer, der i Stavnsholt er med til at danne helheden, er bygningerne, bevoksningen, veje og stier m.m. som tilsammen danner rum af forskellig karakter.

Beplantningen

I Stavnsholt har bevoksningen en særlig fremtrædende karakter og spiller en stor rolle i oplevelsen af byen og dens særlige miljø.

Bevoksningen har naturligvis ikke altid haft den samme karakter. Landsbyen har oprindeligt været meget åben, hvor bygningerne har været det dominerende element i bybilledet. Idag er det måske snarere omvendt, men alligevel kan det være af stor betydning at fastholde og genskabe nogle af de kvaliteter, som har præget bybilledet gennem tiderne.

Disse kvaliteter kan i hovedtrækkene beskrives således:

1. Bevoksningen bør have en ensartet og robust karakter, der passer til stedet og egnen. Det er særlig den ældre bevoksning i Stavnsholt, der har denne karakter: træer som elm, lind, ask, bøg og røn og i mindre skala hyld, mirabel, slåen etc. passer ind i helheden, hvorimod f.eks. gran, fyr og birk virker fremmed for stedet.
2. Bevoksningen bør ikke lukke bebyggelsen inde og skjule den for omgivelserne. Det er karakteristisk for landsbyerne i det hele taget, at der er en stor visuel kontakt imellem bebyggelsen. Bevoksningens kraftige karakter forhindrer i nogen grad dette, derfor er det netop vigtigt at fastholde og genskabe de åbninger og 'kig' der er og har været.
3. Bevoksningen danner en række karakteristiske rumvirkninger, som er væsentlige at fastholde og styrke: det åbne rum omkring fortet, de lukkede rum som de alléagtige bevoksninger danner o.s.v..
Andre steder er det nødvendigt at plante på ny, eller måske fjerne eksisterende træk for at råde bod på nogle af de uheldige virkninger som udviklingen har medført.

Veje og stier

Mange andre forhold spiller en stor rolle i oplevelsen af helheden: vejens forløb og bredde, belæggninger, belysning m.m..

Tidligere har det været landbruget, der dominerede Stavnsholt, og en nøgtern og sparsom holdning til indretning af omgivelserne der prægede helheden.

Det ændrede funktionelle indhold byen har fået, rummer en fare for en ændring af miljøet. Landsbyen påføres en række elementer, som enten er uheldige i sig selv, eller som hører hjemme andre steder.

Bevaringsplanen tilsigter i denne sammenhæng, at man undgår en opdeling og forfinelse af den helstøbte og robuste karakter som gennemgående præger byen idag.

For veje, stier og gårdrum betyder dette, at grus, asfalt og brolægning bør være de eneste anvendte belægningsformer. Fliser og klinker virker absolut fremmede og skadelige for helheden.

Langs veje og stier bør kun anvendes de foreslåede glødelamper. På de private arealer bør udvendig belysning vælges i samråd med kommunen.

Stavnsholtvejens lukning øst for byen har ændret vejens funktion fuldstændig. Der er hermed åbnet mulighed for en indsnævring af vejens profil så det svarer til dens nuværende funktion.

Samtidig bør vejbanens eksisterende bredde udnyttes til at forstærke vejsvingenes karakter dels for at markere en lavere vejklasse og dermed lavere hastighed, men også for at styrke forløbets attraktive karakter.

Landbruget

Landsbyen er idag præget af de ændringer, der er sket med byens funktionelle indhold. Bygningernes udseende og det liv der udfolder sig i landsbyen vidner om at landbruget er blevet trængt noget tilbage til fordel for en anvendelse af gårdene til andre formål.

Tæt boligbebyggelse ligger helt op til landsbyen i dag. Denne bebyggelse er opført på store dele af landsbyens jorde. Dette er en væsentlig årsag til landsbyens ændrede funktion. Af denne grund er det rimeligt at åbne mulighed for indpasning af nye funktioner som boliger og institutioner i landsbyen i et vist omfang.

Men det landbrug der er tilbage, er det til gengæld rigtigt at fastholde af flere grunde:

1. Det sikrer en bevaring af landsbyen som en enhed i et åbent landskab. En nedlæggelse af det resterende landbrug ville bane vej for en omklamring af byen med ny bebyggelse.
2. De aktiviteter der er forbundet med landbruget, bidrager i væsentlig grad til miljøets særlige karakter.
Et ensidigt miljø præget af udelukkende boliger og institutioner ville være uheldig for Stavnsholt.

3. Det forhold at bygningerne har en funktion, er samtidig et grundlag for vedligeholdelse af dem. Hvis kun stuehuset på en gård bruges, til bolig eller institution, er risikoen for at brugsbygningerne forfalder stor.

I forbindelse med bygningernes anvendelse til landbrug, er det samtidig vigtigt at gøre klart, at deres udseende og ydre fremtræden naturligvis ofte er bestemt af kravene til en rationel landbrugsdrift. Dette gælder også gårdenes umiddelbare omgivelser. Bygningerne fremtræder ikke som museumsgenstande, og det kan heller ikke være ønskeligt. Mange bygningsmæssige detaljer f.eks. i tilbygninger, udhuse etc. vil udfra en rent æstetisk, arkitektonisk vurdering være skæmmende, men kan accepteres og måske ligefrem berige miljøet som udtryk for den aktivitet landbruget medfører.

Dette betyder ikke at tilfældige og skæmmende løsninger skal tilstræbes, men at et bevaringsarbejde i forbindelse med landbrugsejendommene primært må have helheden i landsbyen for øje. Alligevel er det rimeligt at opstille mere detaljerede retningslinier for fornyelse og istandsættelse, også af landbrugsejendommene, da en i arkitektonisk henseende "rigtig" og smuk løsning ikke nødvendigvis er en dyr løsning.

Bebyggelsen

I Stavnsholt er der ingen enkeltbygning som udfra en æstetisk og historisk vurdering opfylder kravene til en egentlig bygningsfredning. Alligevel må de fleste af landsbyens bygninger betegnes som bevaringsværdige udfra et ønske om at bevare landsbyens samlede miljø intakt. Selvom en bygning måske ikke i sig selv har nogen særlig bevaringsværdi, kan den i kraft af sin placering og udformning være afgørende for rumdannelserne i landsbyen og kan med sine materialer og farver bidrage til helheden på en heldig måde. Eller en bygning kan ved hjælp af mindre ændringer bringes i harmoni med helheden. Man kender idag mange eksempler på hvordan moderniseringer og ombygninger helt kan udslette de gamle gårde og landhuses oprindelige karakter, - det kan f.eks. være store nye kviste i taget, udskiftning af de oprindelige vinduer med store nye vinduer uden sprosser, maling af husene i farver som er forkerte i forhold til de stedlige traditioner

o.s.v.. Alle disse forsøg på at overføre elementer fra de nye parcelhuse til landhusene bør undgås, hvis landsbyen skal bevare sit særpræg. De fleste som bor i landsbyer idag har valgt at bo dér fremfor i et nyere parcelhusområde og er derfor også indstillet på at bo i ældre huse. Men hvis miljøet skal bevares, er det vigtigt at den enkelte husejer yder sit bidrag til helheden ved at bevare og vedligeholde sit hus i overensstemmelse med de gældende traditioner.

Som hovedregel gælder at vedligeholdelse skal respektere bygningernes oprindelige konstruktioner, materialer og farver, og at om- og tilbygninger skal underordne sig de omkringliggende bygningers karakter. 'Moderne' løsninger eller forløren 'bondestil' som er fremmed for stedets traditioner bør undgås.

Det er langt fra tanken, at bygningerne i Stavnsholt i mindste detalje skal føres tilbage til deres oprindelige udformning. Landsbyen skal ikke være et frilandsmuseum, men en levende enhed, som skal kunne fungere i overensstemmelse med nutidens krav. Alene det forhold at de fleste brugsbygninger i landsbyen idag ikke anvendes i forbindelse med landbrug, men er overgået (eller vil i fremtiden overgå) til anden anvendelse, kan gøre det vanskeligt at bevare deres ydre intakt. Det er derfor heller ikke hensigten med bevaringsbestemmelserne at forbyde enhver forandring, men at sikre at forandringerne udføres så nænsomt som muligt.

Bebyggelsen i Stavnsholt er sammensat af bygninger med meget forskellig stil og alder. Heldigvis er de smukkeste og mest bevaringsværdige bygninger også de mest iøjnefaldende og dominerende i landsbyen. En stor gruppe af nyere gårde har måske ikke så stor værdi som de gamle gårde, men er dog smukke, stilrene, tidstypiske bygninger, som bør bevares og forbedres af hensyn til helheden.

En del af de nye eller meget ombyggede små huse må desværre betegnes som fremmede for miljøet, da de med hensyn til udformning, materialer eller placering virker forstyrrende for helheden (se bevaringsklassificeringen side 17).

Haverne

Haverne udgør en vigtig bestanddel af det samlede miljø. Ligesom bygningerne bør haverne vedligehol-

des i overensstemmelse med traditionerne. Bondehave-
ne blev anlagt både som nytte- og lysthave,
med grøntsager, krydderurter, bærbuske og frugttræ-
er. Idag er mange urtehaver erstattet af græsplæner
som egentlig er et nyt element i landsbyen, men som
dårligt kan undværes idag. De nye elementer fra par-
celhushaverne: fyrretræer, bambus m.m. bør undgås.
Man bør holde sig til frugttræer, frugtbuske, køk-
kenurter, kendte prydbuske, kendte roser, stauder
og blomster. Græsplænerne må gerne have karakter af
eng med tusindfryd.

Bevaringsplanens formål

Udover at bevaringsplanen skal være et redskab i
kommunens bestræbelser på at bevare bygninger og
miljøkvaliteter i det hele taget er det håbet at
planen kan være inspirerende og igangsættende for
det bevarende arbejde i almindelighed, men navnlig
for nuværende og kommende beboere i Stavnsholt.

I bevaringsplanen er hovedvægten lagt på de forhold
der har betydning for helheden, og hvad detaljerne
angår er retningslinier og kommentarer af så gene-
rel karakter som muligt.

Der vil naturligvis i et bevaringsarbejde rejse sig
en mængde problemer som bevaringsplanen ikke rummer
svar eller anvisninger på, det være sig i forbindel-
se med beplantning, istandsættelse af bygninger, ud-
vendig belysning og mange andre spørgsmål, hvor be-
varingsplanen af omfangshensyn ikke kan give konkrete
anvisninger. I denne sammenhæng må vi opfordre
borgerne i så vid udstrækning som muligt, til at sø-
ge råd og anvisning i kommunens byplanafdeling, og i
litteraturen som findes om landsbyers og landhuses
bevaring (se litteraturlisten side 77).

Udskiftningstidens landsbyer

Man kan i Danmark skelne mellem en række landsbytyper, afhængig af såvel naturgeografiske som kulturgeografiske forhold. Af faktorer som er afgørende for landsbyens form kan nævnes terrænformer, jordbundstyper, afvandingsforhold, bebyggelsens alder, vekslende sociale og økonomiske forhold og andre kulturelle forhold.

Hvis landsbyens gårde ligger samlet omkring en større central plads eller "forte", kaldes den en forteby. Fortepladsen kan variere stærkt i form. Er fortepladsen fire- eller fleresidet, er der tale om en polygonal forteby. Nogle fortebyer er så regelmæssigt bygget, at det ser ud som om de er lagt efter en bestemt plan. Disse benævnes rektangulære vejfortebyer. Andre steder er fortens løb helt eller delvis blevet bebygget, denne type har man givet benævnelsen forteklyngebyer. En anden forteby er den uregelmæssige vejforteby, hvor fortens løb er en udvidelse af en gennemgående vej. Stavnsholt er et eksempel på denne type.

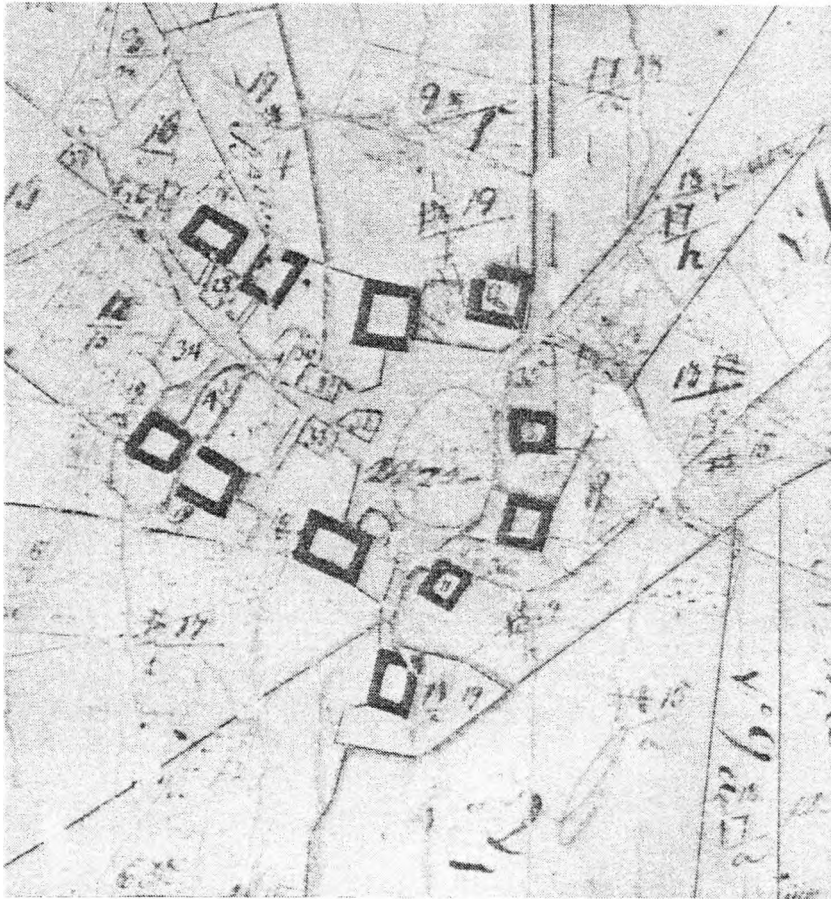
Fortebyens organisation omkring udskiftningstiden

Antallet af gårde kan variere fra nogle ganske få og op til et par snese. Gårdene var placeret i ring eller i række omkring fortens løb i midten. I Jyske Lov fra 1241 står der: "Ingen mand må bygge på fortet fordi fortet er alle mænds".

Fortens løb var byens samlingssted, her lukkedes kvæget ind om aftenen og her samledes granderne (gårdejerne) når beslutninger skulle tages.

Kirken var i mange tilfælde også placeret på fortens løb, den var det vigtigste fælleshus man havde, her samledes man, ikke blot på helligdage, men hver gang der indtraf glædelige eller sørgelige begivenheder i landsbyens daglige liv.

En del af fortens løb bestod af gadekæret som sammen med brønden leverede byens vandforsyning.

Stavns Holt landsby - år 1808

Til hver gård hørte der et mindre stykke jord som lå umiddelbart omkring bygningerne, dette kaldtes toften. Toften blev brugt til abildgård (frugthave) og kålhave (køkkenhave). Toften var indhegnet og var ligesom bygningerne privat ejendom.

Jorden var almindeligvis inddelt i vange, i Østdanmark hovedsagelig i 3 vange: en med vårsæd, en med vintersæd og en som lå brak. For at hver gård skulle få del i både god og dårlig jord var vangerne igen inddelt i åse.

Åsene var opdelt i et antal agre som var bestemt af antallet af gårde i landsbyen. Agrene, som ofte kun var 5-7 meter brede, var privat eje, men delvis dyrket i fællesskab.

Foruden forten var overdrevet fælleseje, her drev byhyrden kvæget ud til græsning.

De gamle landsbylove fortæller os en del om livet i landsbyen. De indeholder vedtægter og straffebestemmelser som var vedtaget af bymændene i fællesskab.

Man havde således en komité som skulle kontrollere at bygningerne var i forsvarlig brandmæssig stand,

og allerede fra 1783 kender vi til brandforsikring. Skete det at en gård brændte, var der udpeget en gruppe unge, som skulle hente slukningsmateriel fra sprøjtehuset.

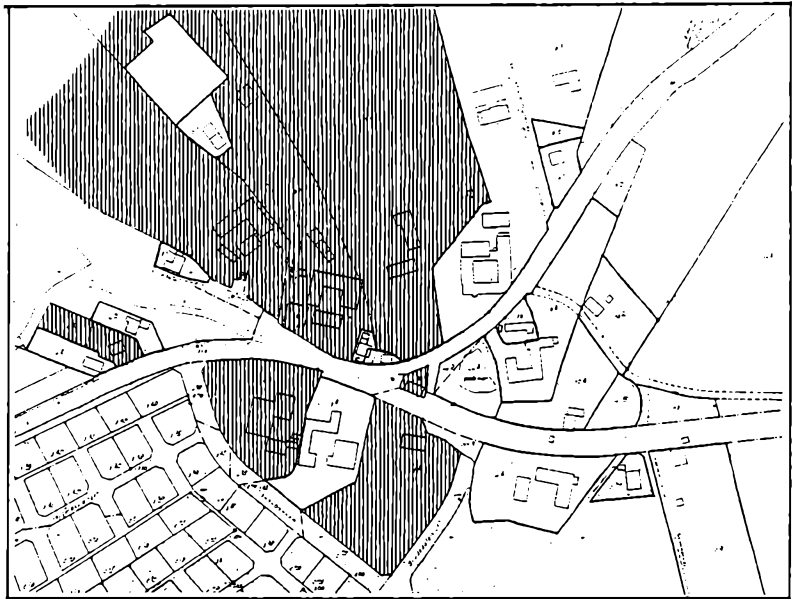
Oldermanden ledede bymændenes forhandlinger. Han blev valgt for et år ad gangen på majdag. Dette hverv gik på omgang mellem indbyggerne, og ingen kunne afslå at modtage valget. Stedet man mødtes varierede fra landsby til landsby. Mange steder havde man en kreds af kampesten, en for hver gård, hvor møderne foregik, andre steder foregik det hos oldermanden. På Sjælland havde man flere steder en majbænk omkring majtræet til sine møder. Disse møder omhandlede ikke blot lovgivning og bødefastsættelser og andre administrative foreteelser, men også gilder. Livet i de gamle landsbysamfund gav mange anledninger til fester, således havde man en fest når oldermanden valgtes, og når bøder betaltes i øl, havde man et ølgilde. Gilderne var sammenskudsgilder, hvor enhver, som skulle med til gildet bragte fødemidler. Foruden gilder tilknyttet landsbyens administration havde man arbejdsgilder som høstgilder, mikkelsgilder, møggilder, plovgilder, vævergilder.

(Kilde: Danske landsbytyper, Søren Peter Bjarløv).

Registrering

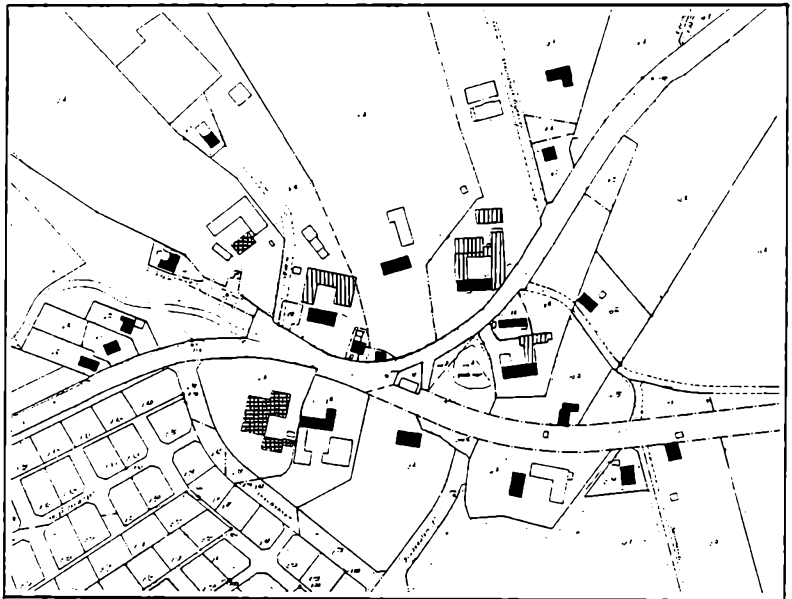
Ejerforhold

- kommunalt eget
- privat eget

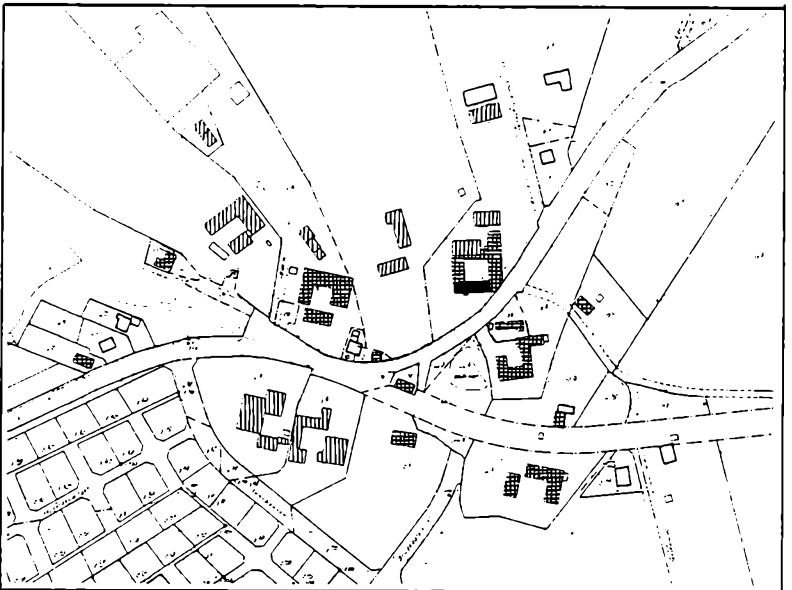
Anvendelse

- beboelse
- institution
- landbrug
- garager, udhuse, andet

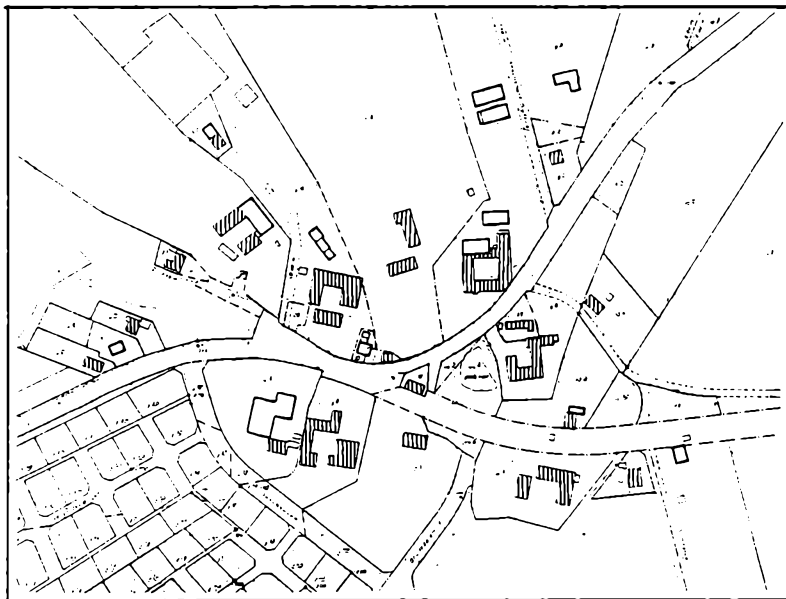
Bygningsalder

- - 1825
- 1826 - 1870
- 1871 - 1930
- 1931 - 1980

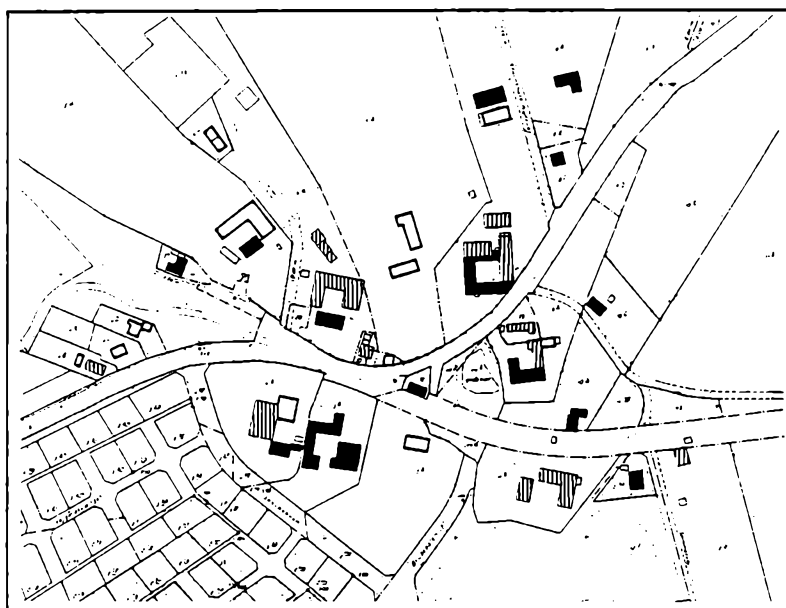
Etagehøjder

- 1½ etage
- 1 etage

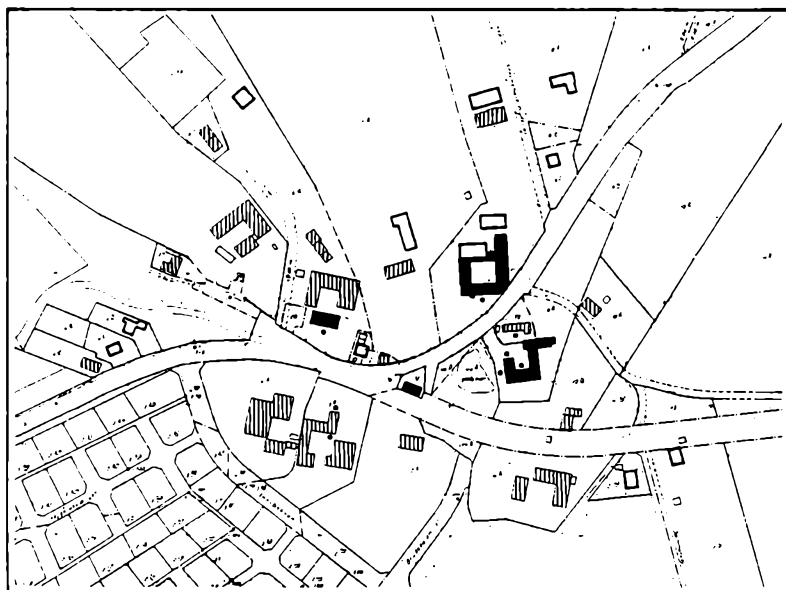
Teknisk standard

- god
- middel
- ringe

Bevaringsklassificering

- bevaringsværdige bygninger
- bygninger som er bevaringsværdige for helheden
- bygninger som er fremmede for miljøet
- bygningsdetaljer som bør ændres (se beskrivelsen i bevaringsvejledningen)

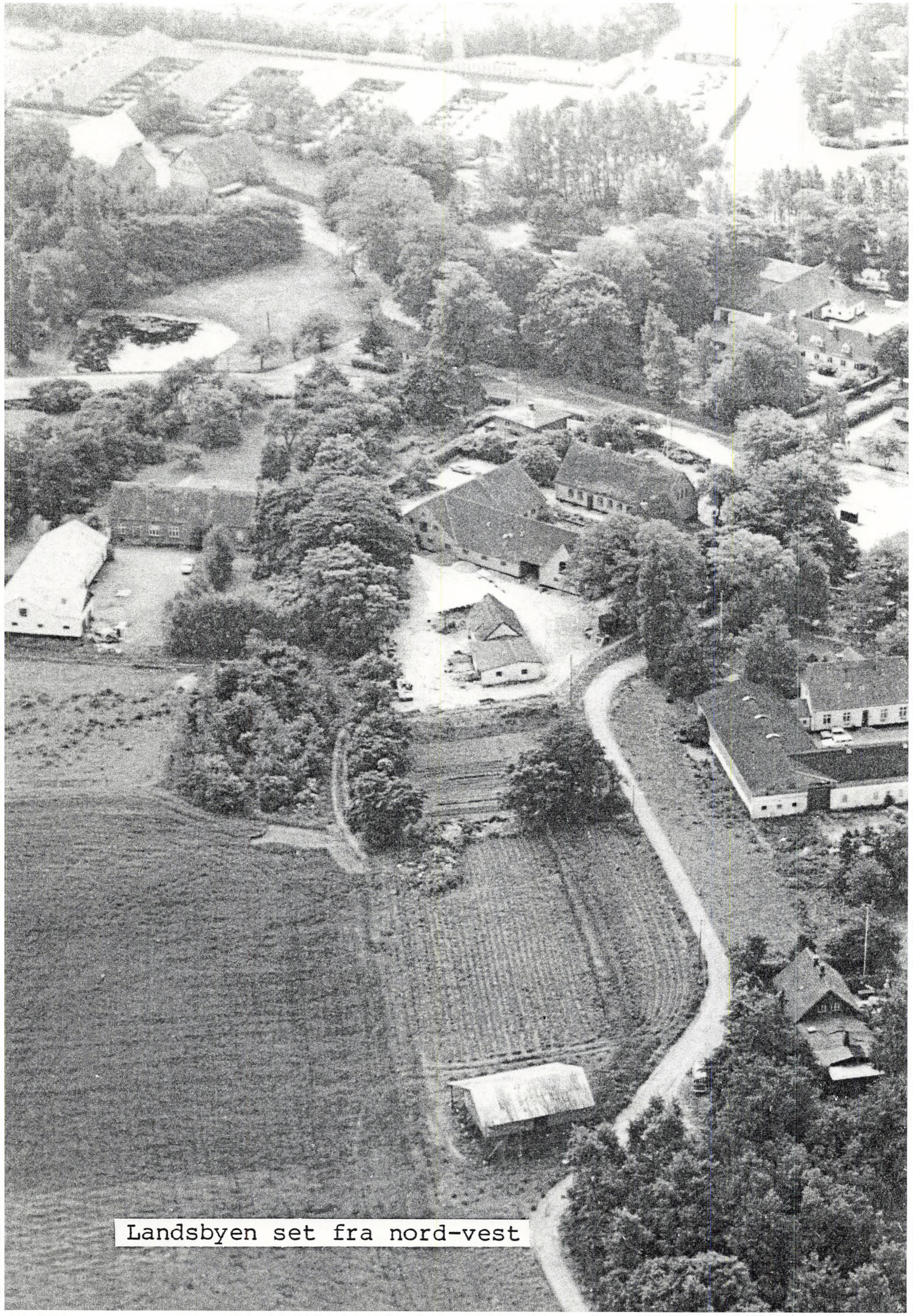

Landsbyen set fra syd-øst

Landsbyen set fra nord-vest

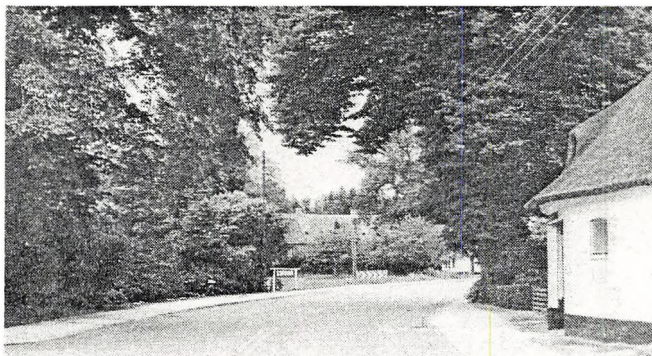

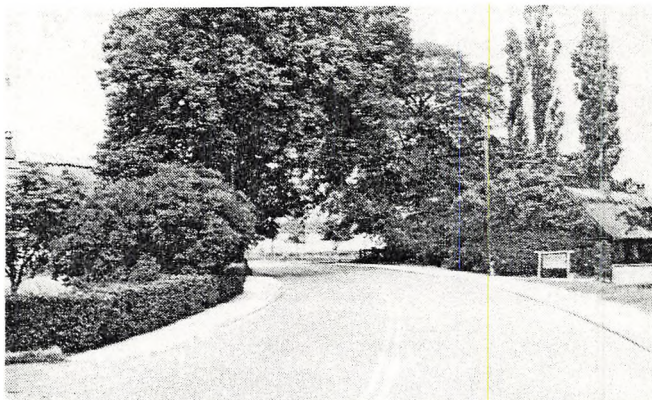
Rumdannelser i Stavnsholt

Porten

Ved indkørslen til Stavnsholt fra øst danner bevoksningen en karakteristisk portvirkning.

Når man forlader byen i retning mod øst opleves den samme karakteristiske port.

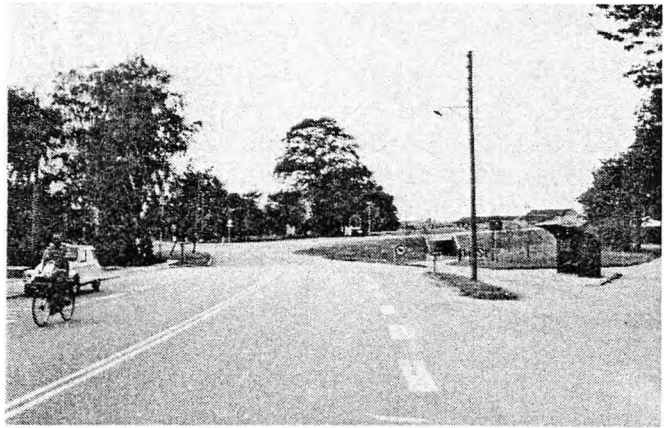

- og først når man er ved porten, viser det åbne land sig.

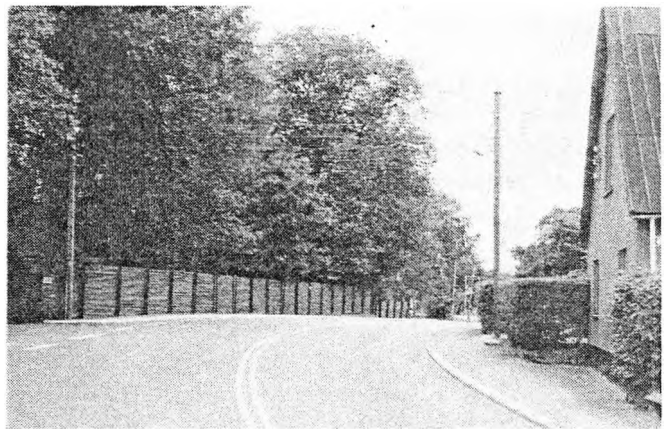
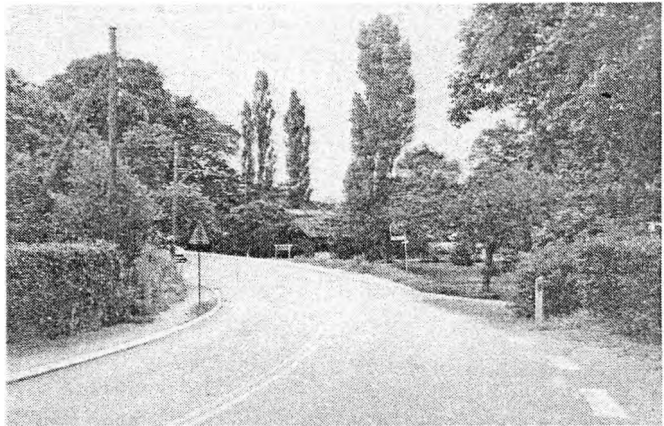

Ved udkørslen fra Stavnsholt mod vest er den samme portvirkning ikke tilstede. Istedet for er omgivelserne på en afslørende måde blotlagt.

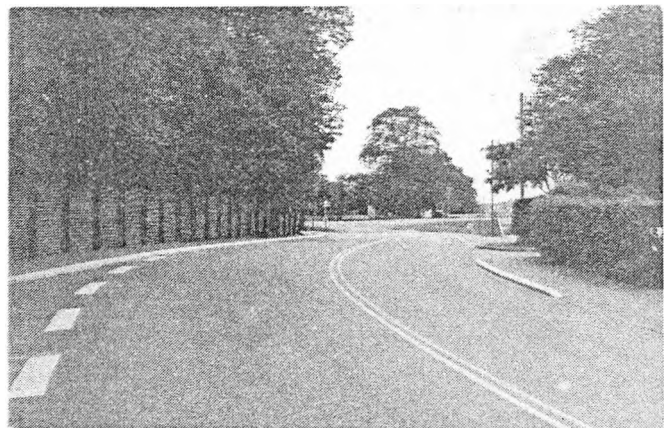

Vejsvingene

Vejens slyngede forløb gør turen igennem byen til en række af oplevelser der lidt efter lidt dukker frem.

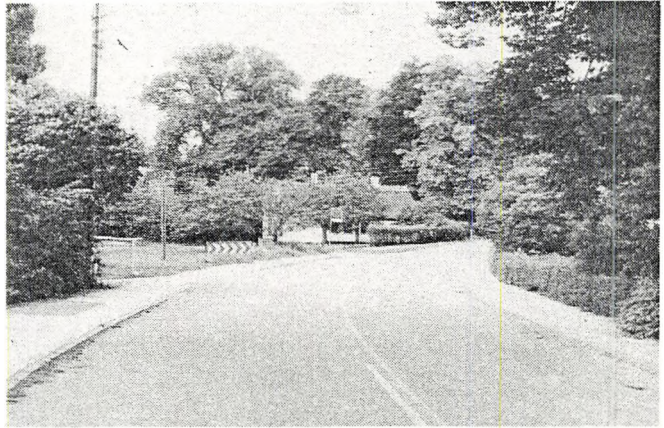

Men i den vestlige ende af byen har det mere lige og åbne forløb ikke den samme kvalitet.

Vejrummet

Efter at Stavnsholtvej er blevet lukket, har den mistet en del af sin funktion og den brede vejbane er ikke længere berettiget, ligesom den dominerende skiltning kan undværes.

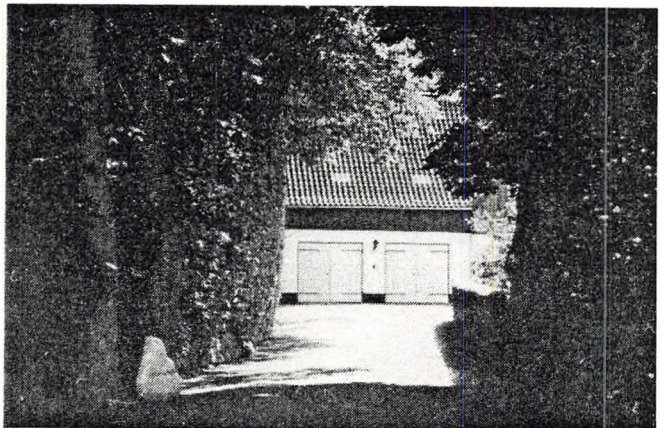

Det gamle profil passede bedre ind i byens øvrige proportioner.

Alléerne - de lukkede rum

Ved indkørslerne til gårdene danner den alléagtige bevoksning lukkede portlignende rum i større eller mindre målestok.

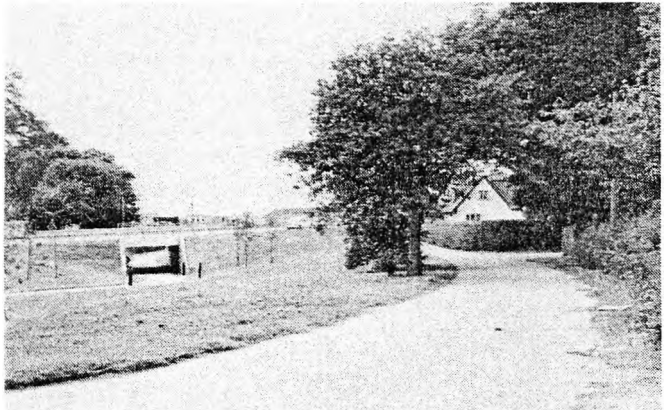

De lukkede rum kan være karakterfyldte og spændende, hvis de bringes i et passende forhold til de åbne rum.

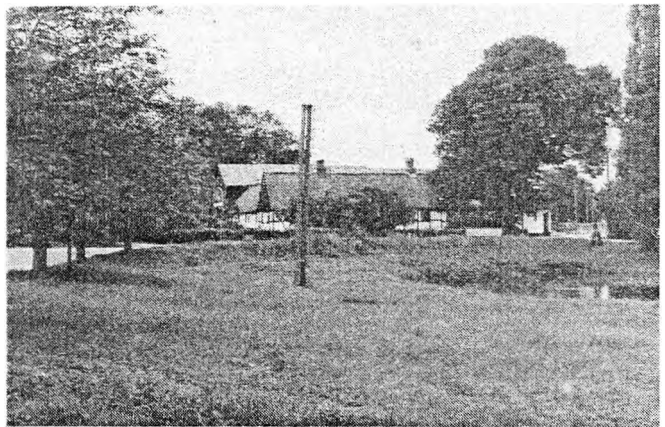

Men rummets karakter mister sin kvalitet, når det knyttes til et åbent rum på en uheldig måde.

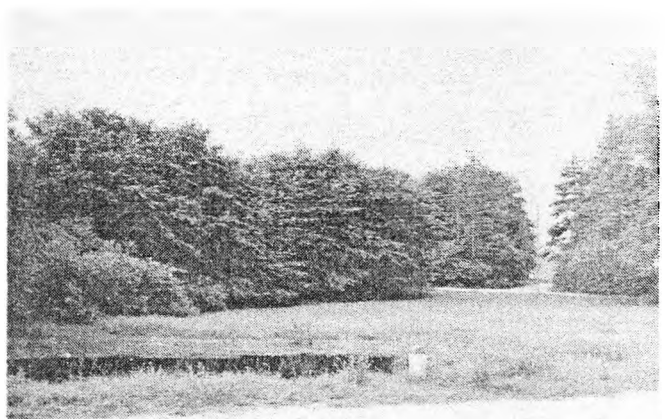

Forten - det åbne rum

Forten har været et åbent fællesareal med udsyn til omkringliggende gårde og huse. Denne karakter har den i nogen grad bevaret.

- men mod syd lukkes rummet af en mur af tæt bevoksning, og det er ikke længere muligt at se den bagvedliggende bebyggelse.

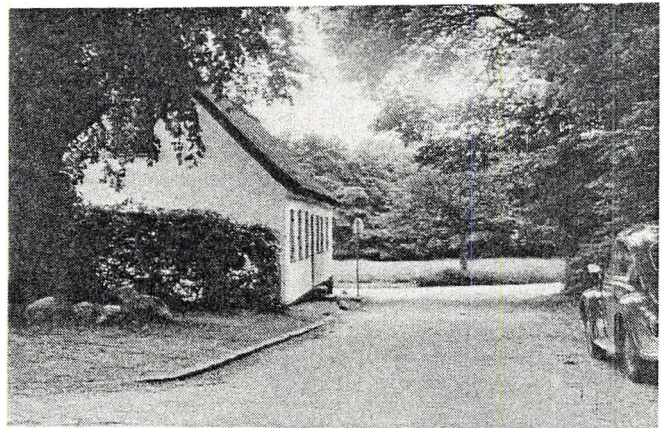

Hvor man nu ser tendenser til at 'gemme' sig bag bevoksningen, var bygningerne tidligere en meget mere væsentlig del af bybilledet.

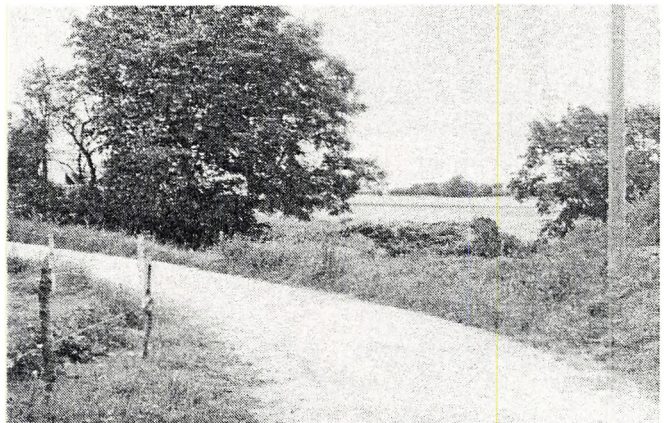

Udsyn og 'kig'

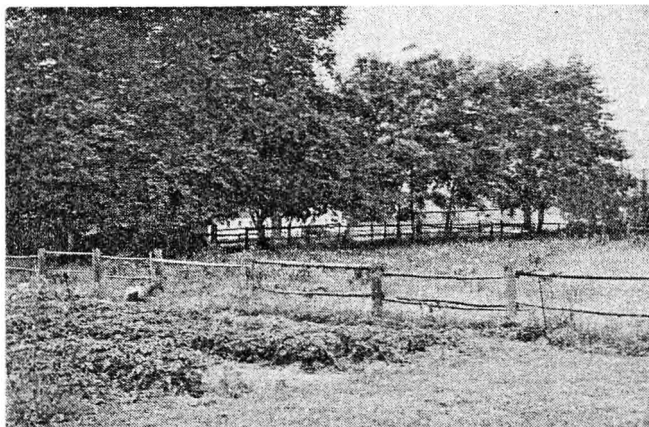
Den visuelle kontakt med de gårde og huse der ligger i byen, er et væsentligt element i oplevelsen af en helhed. Hvis alle bygningerne lukkede sig inde bag beplantning ville dette helhedspræg forsvinde.

Ved stierne i landsbyens nordlige del danner det åbne land en smuk kontrast til den tætte bevoksning i byen.

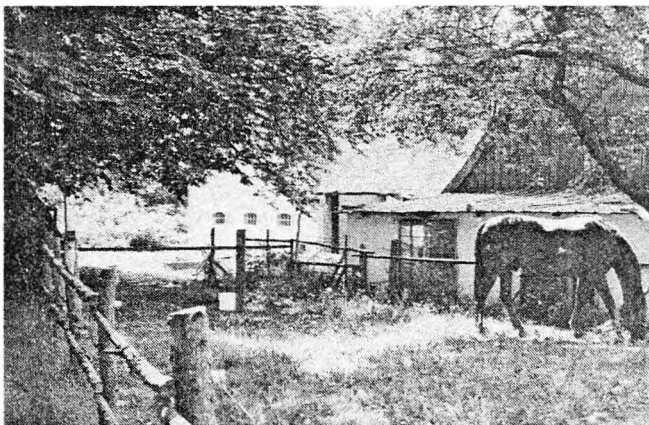
De højstammede træer og lave træ-
gærder giver gode muligheder for
udsyn.

- dette udsyn forsvinder når gran-
plantningen vokser op.

De små 'kig' til gårdene og huse-
ne er en stor kvalitet i landsby-
billedet.

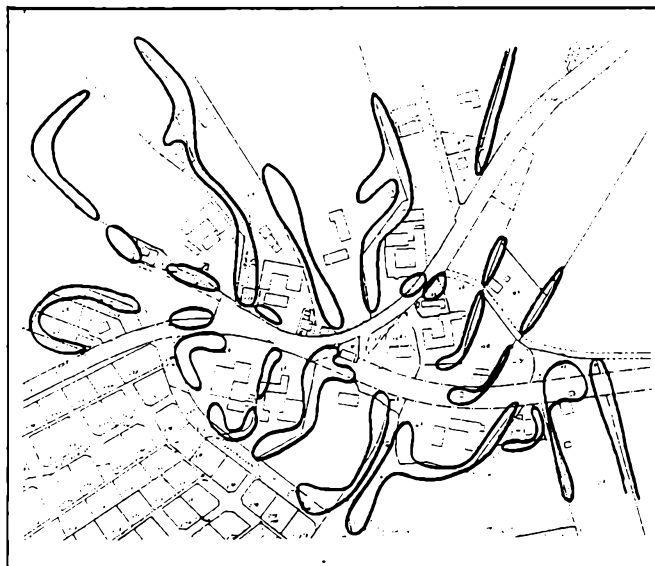

Planforslag

Hovedtræk i beplantningen

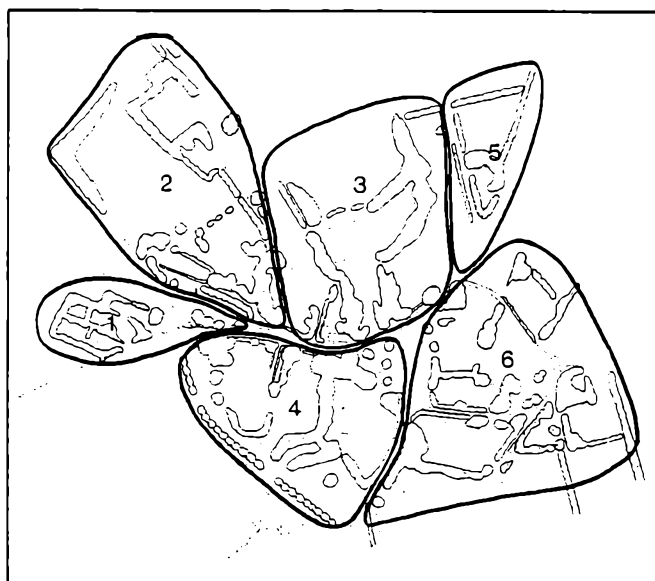
Stavnsholt er karakteriseret ved en ældre, meget kraftig bevoksning der i hovedtrækkene følger de oprindelige skel og stråler fra den centrale del af landsbyen ud mod det åbne land. Dette hovedtræk fastholdes og styrkes i forslaget. Mod nord og øst trækkes det åbne land som kiler ind i landsbyen, - mod vest og syd holdes byen afgrænset mod de nye byområder, dog således at der åbnes for en visuel kontakt med Skovbakken til bygningerne i Stavnsholt.

I forslaget er det udelukkende stedtypisk beplantning, der foreslås fastholdt og nyplantet. Det er for træernes vedkommende elm, lind, ask, poppel, bøg, røn, hylde m.fl. som er typiske for egnen. Bevoksning der er decideret uheldig og fremmed for stedet foreslås fjernet.

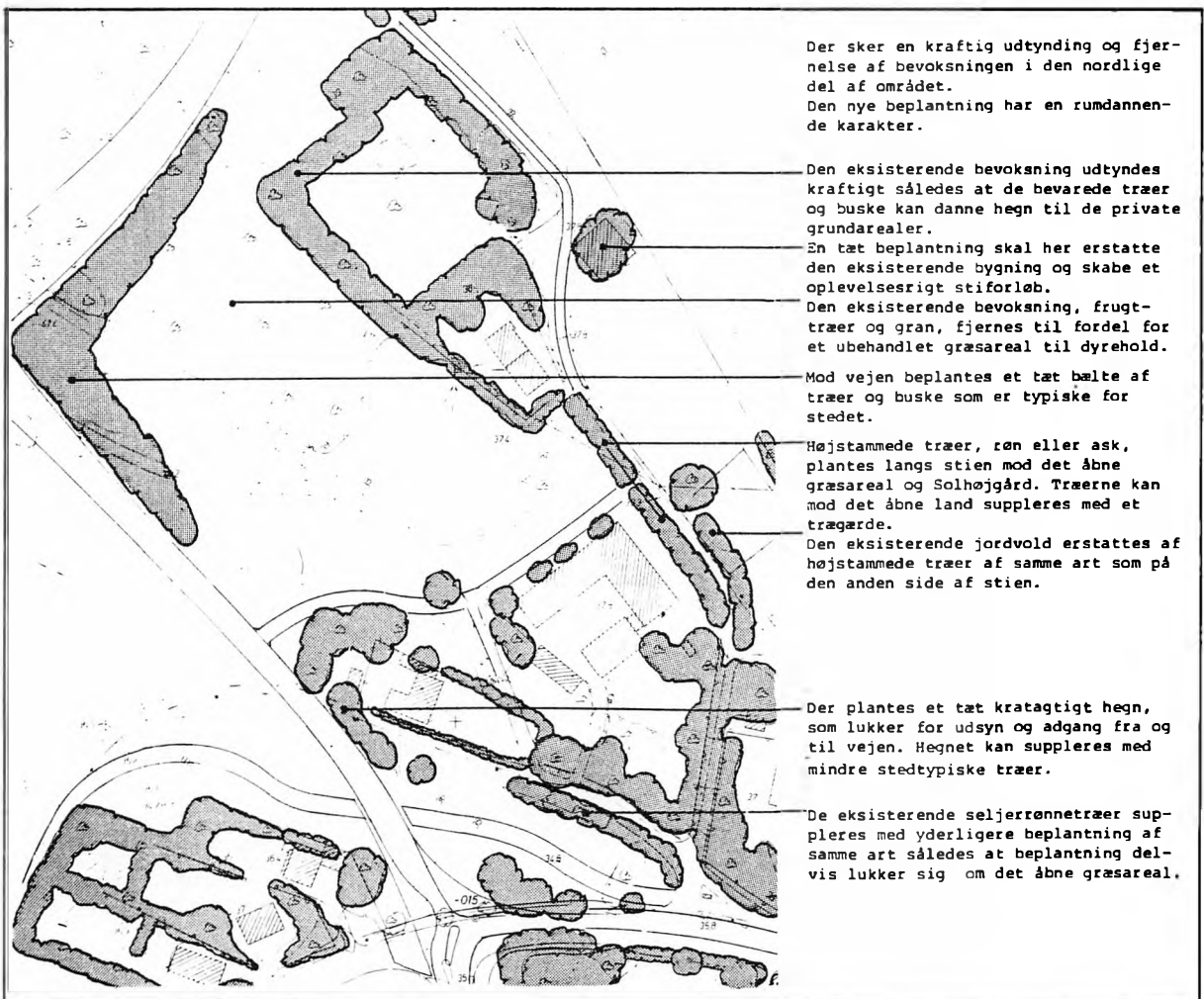
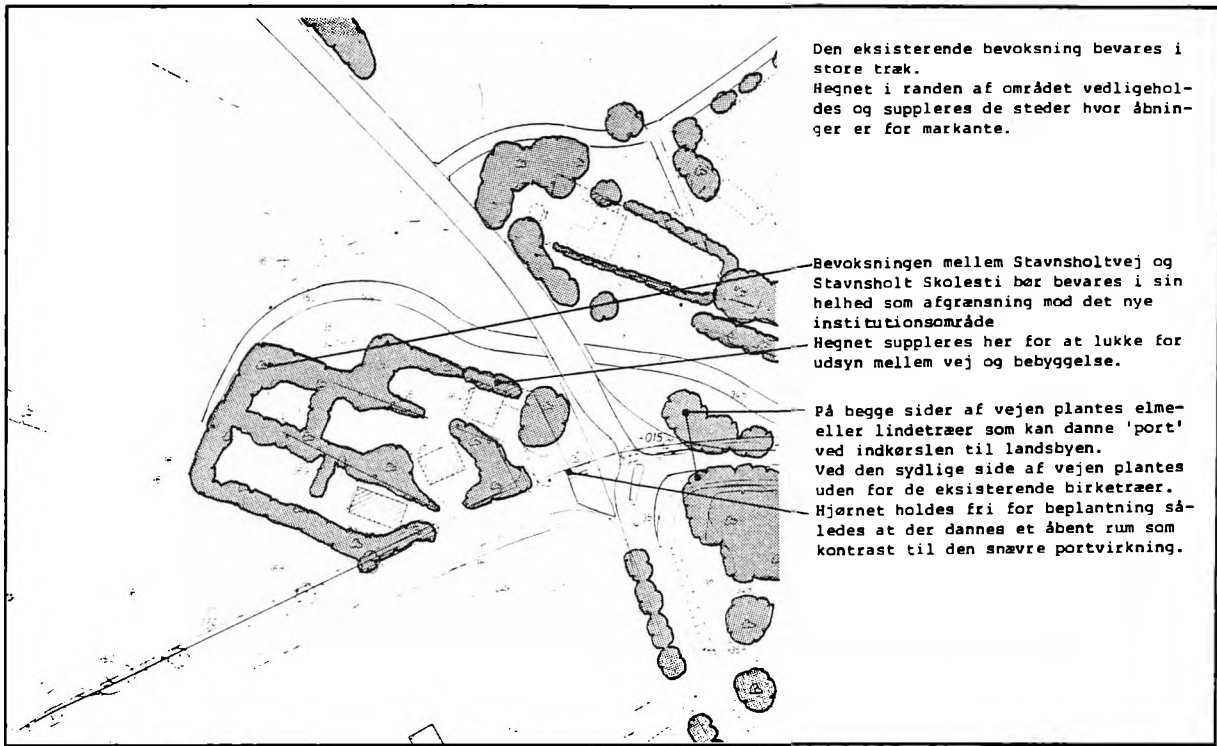

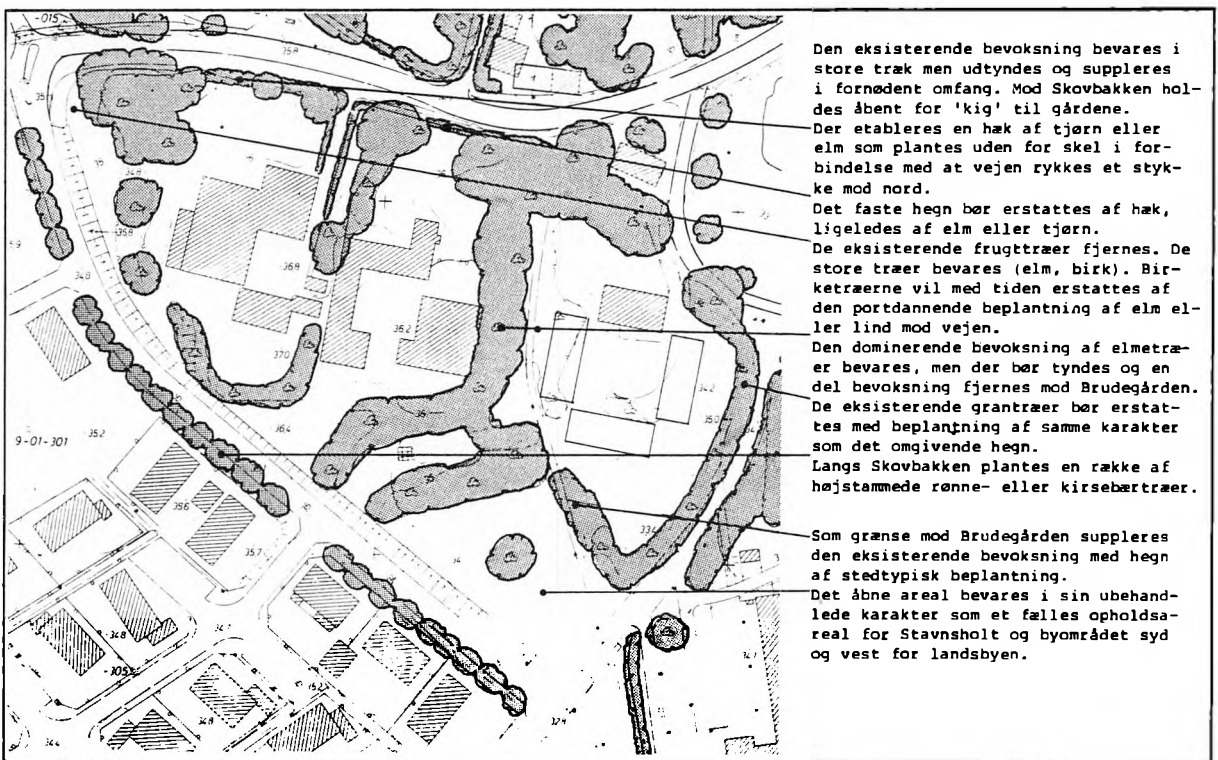
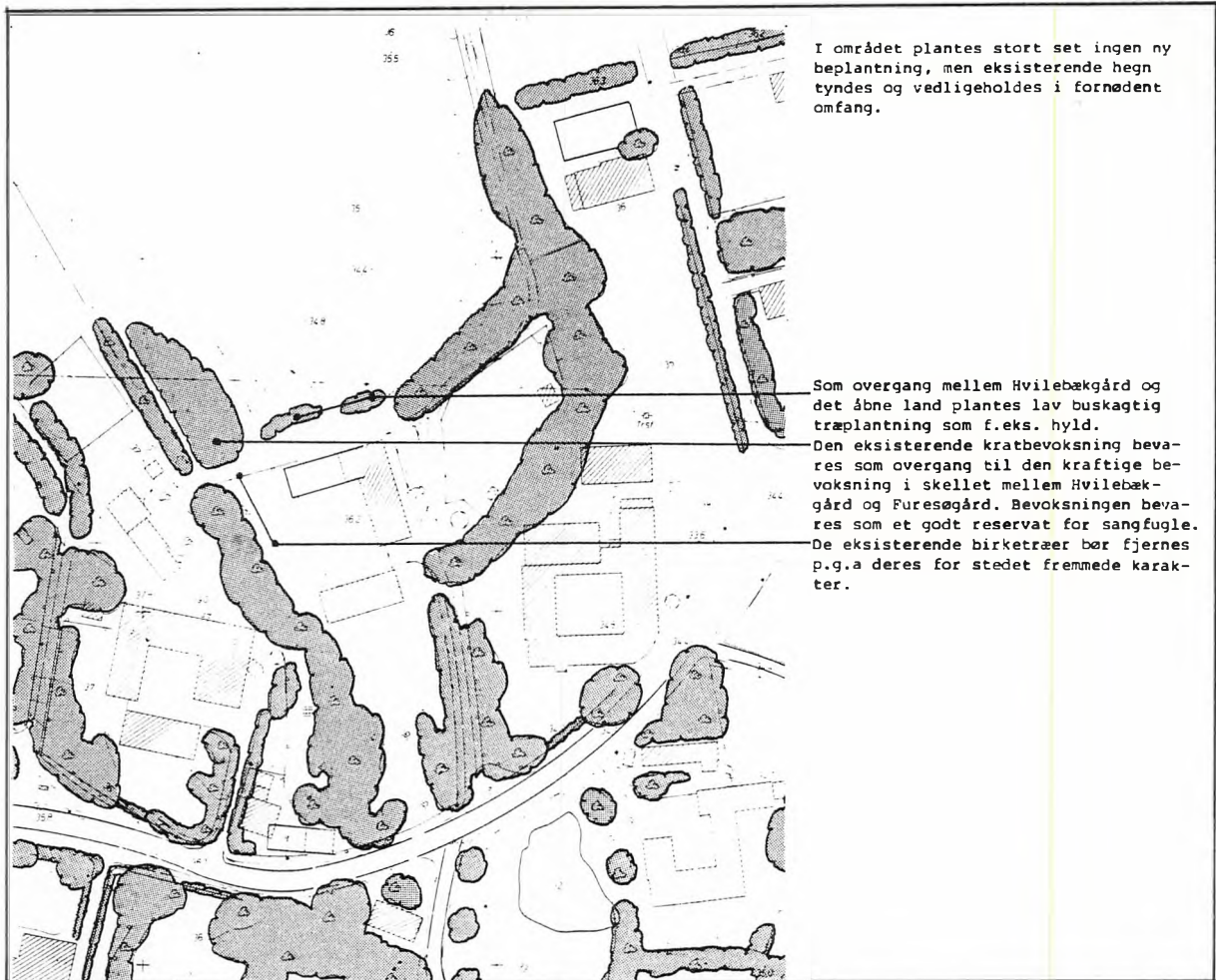
Områdeinddeling

For at kunne knytte forslagens kommentarer direkte til kortet og samtidig gengive planen i en passende målestok, har det været nødvendigt at foretage en områdeinddeling. Det er navnlig i område 6 at forslaget anviser ændringer af mere omfattende karakter.

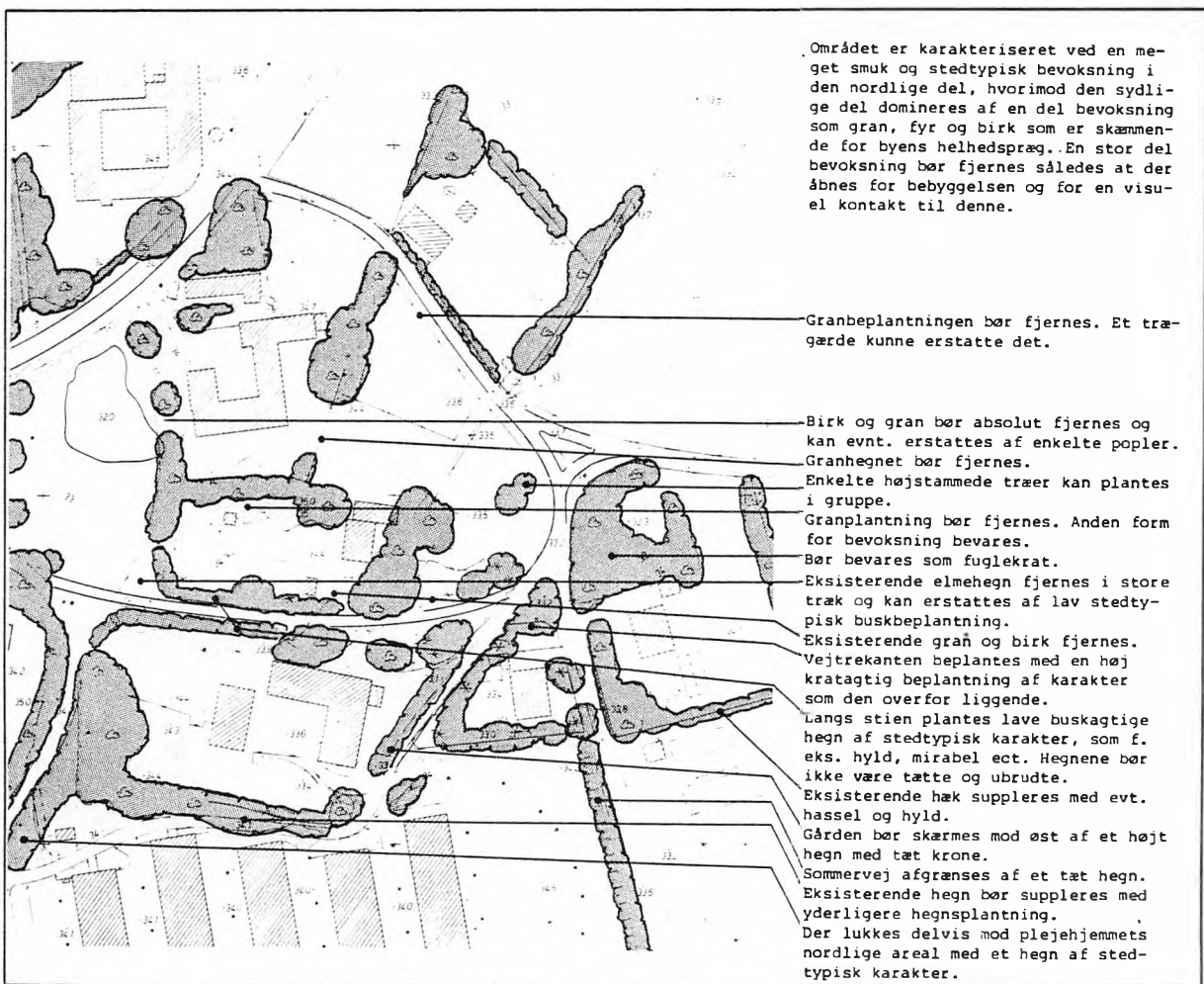
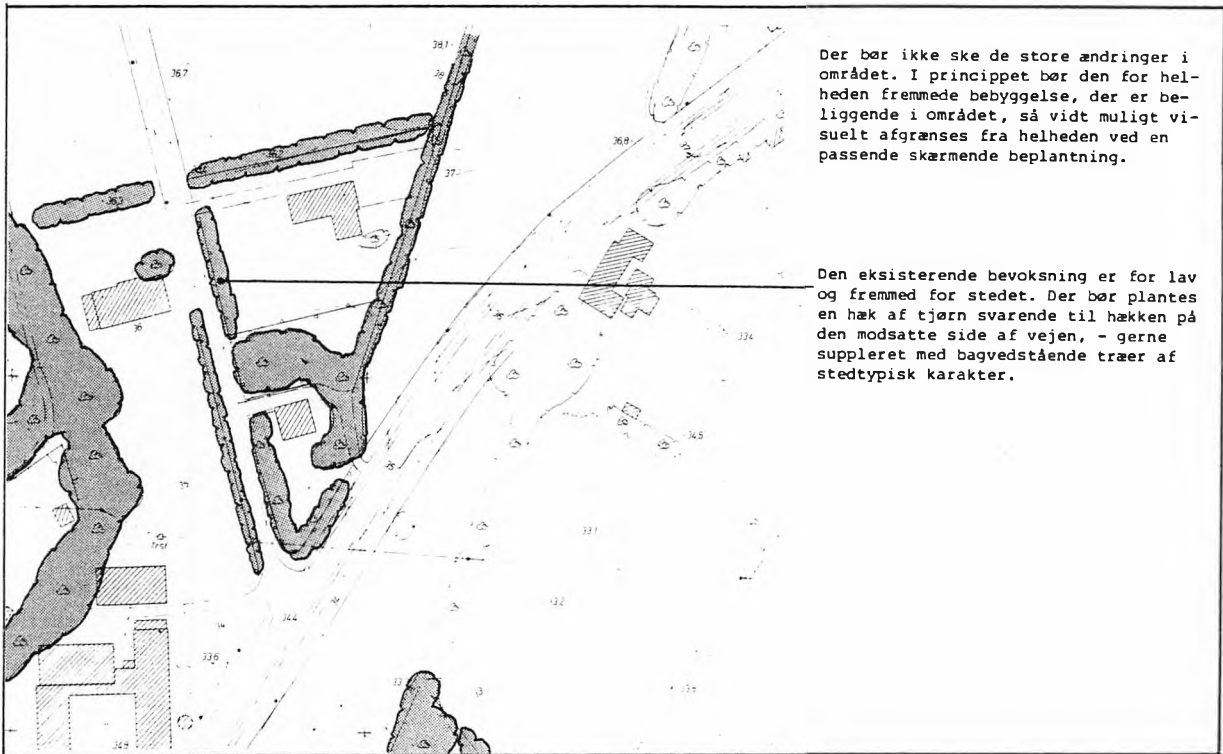

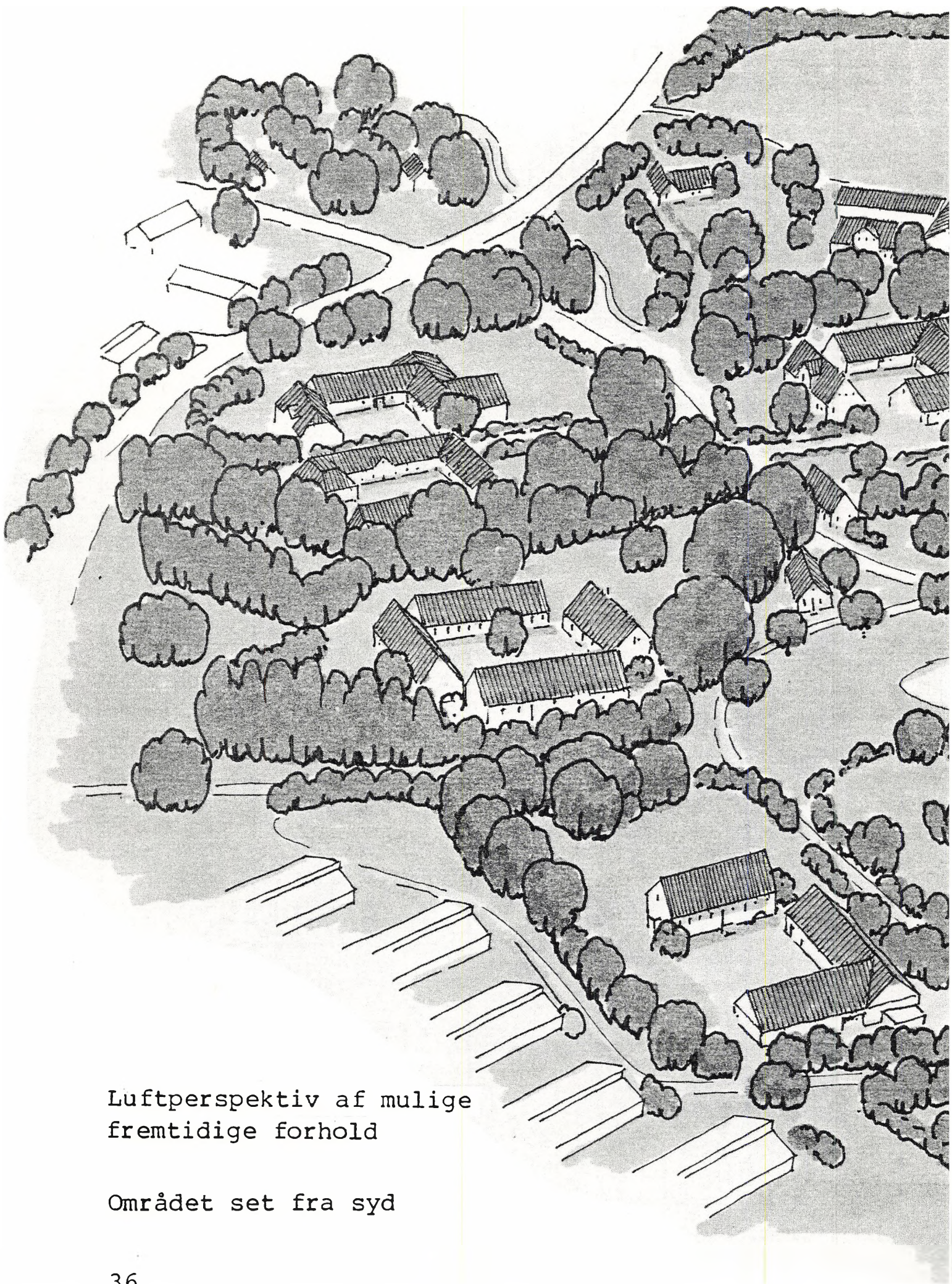

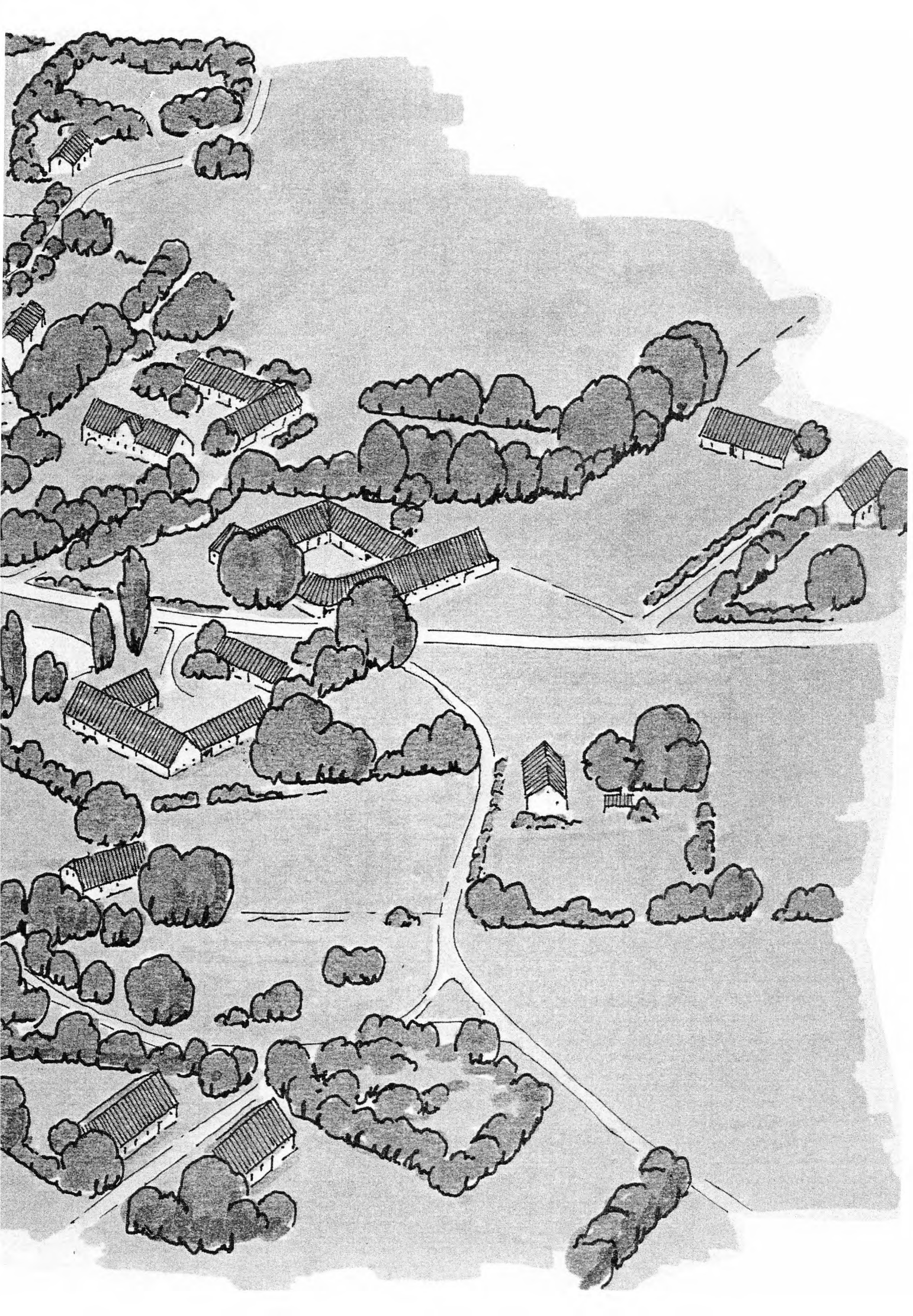

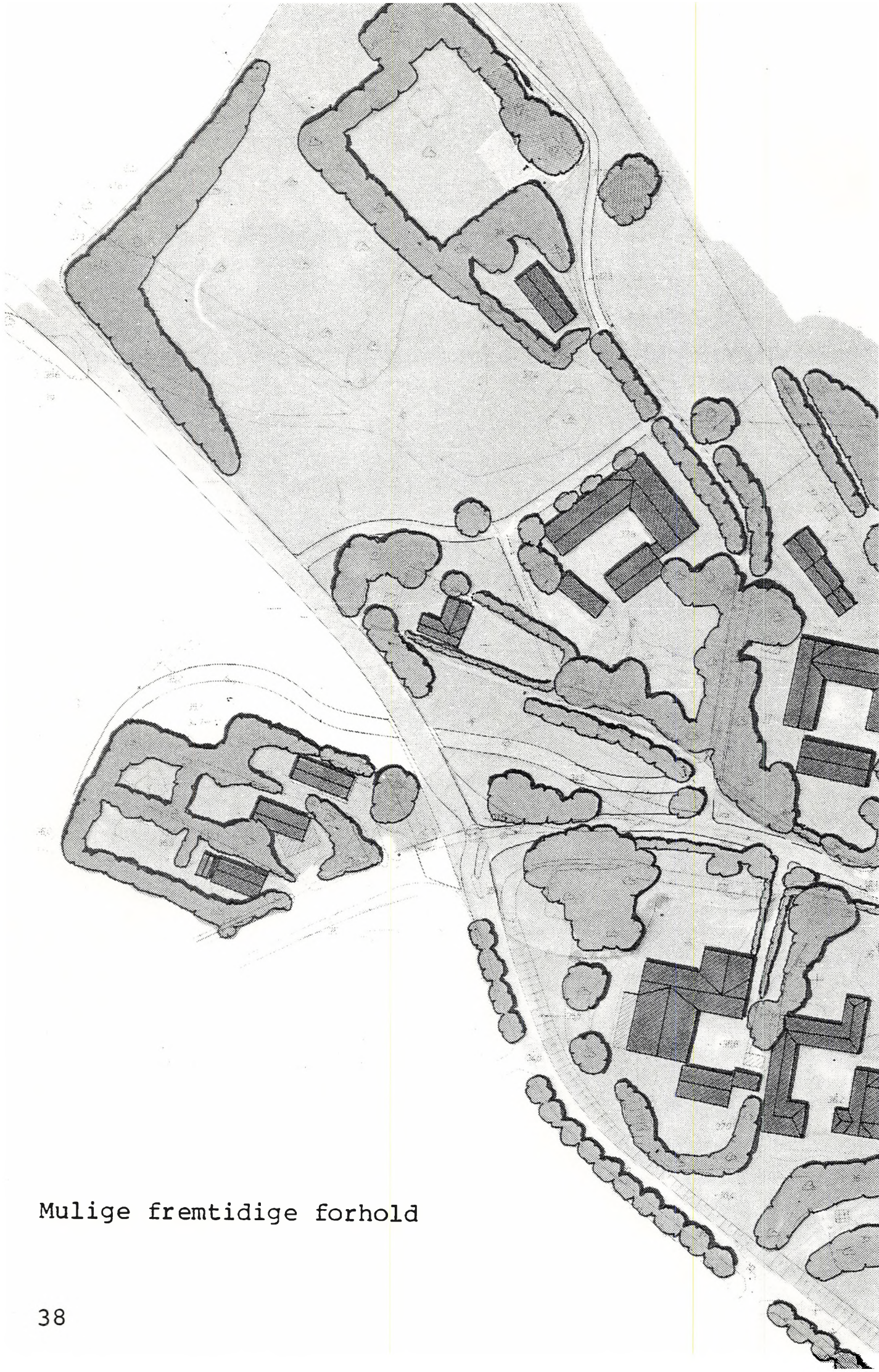
Luftperspektiv af mulige
fremtidige forhold

Området set fra syd

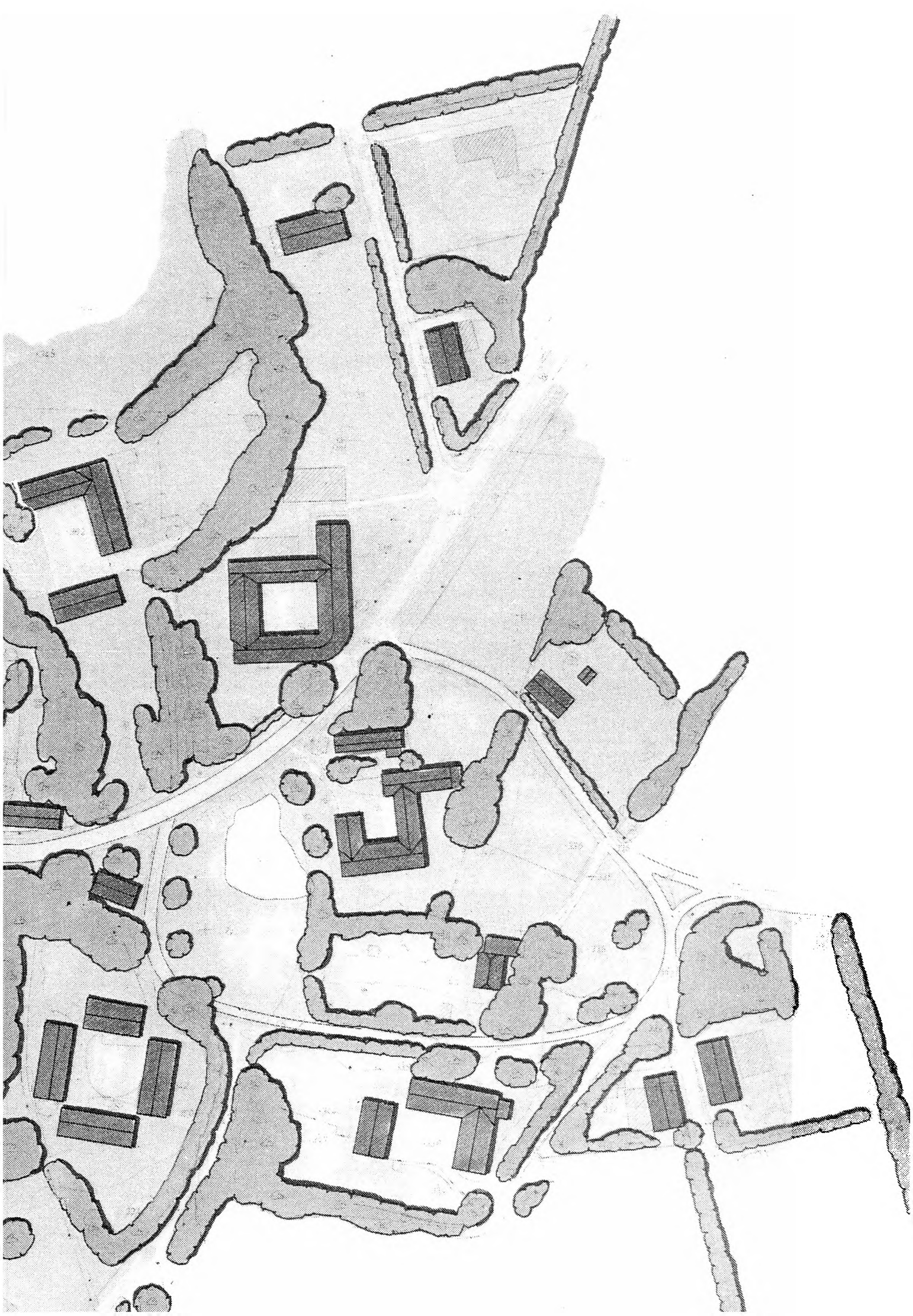

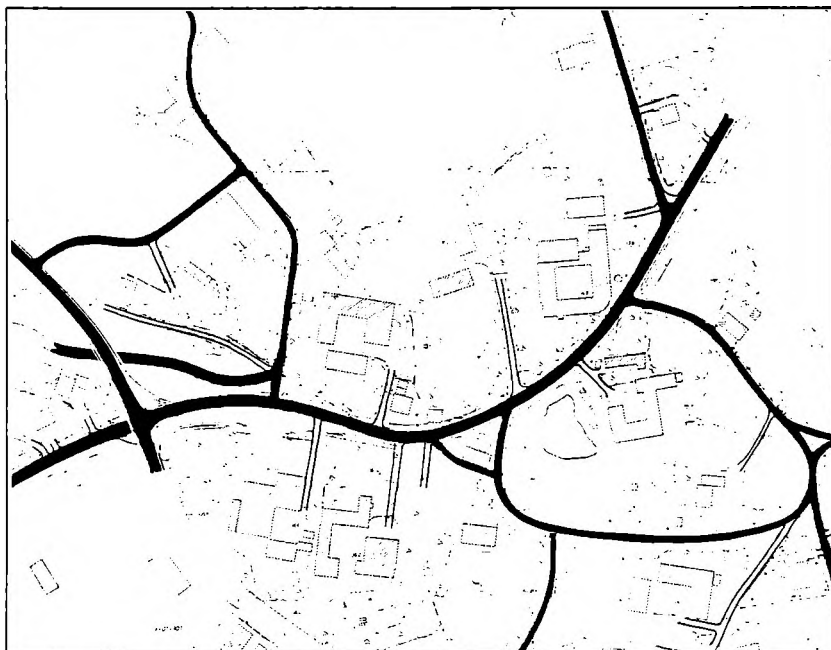
Mulige fremtidige forhold

Belægninger

- asfaltbelagt
- grusbelagt

Veje og stier

Forslag til ændringer:

Stavnsholtvejens forløb ændres således at vejens krumning øges mellem tilslutningspunktet ved Skovbakken og Stavnsholtstiens udmundning i Stavnsholtvej.

Dette medfører en omlægning af den sidste del af Stavnsholt skolesti.

Stavnsholtvej anlægges i en bredde af 5 m. Dette medfører en indsnævring af den nuværende anlægsbredde på resten af strækningen.

Den eksisterende vej syd om Cornelen omdannes til sti.

Vejen øst om Cornelen omdannes til sti, som forlænges nord om Keldsholm til Sommervej. Stien anlægges i en bredde af 3 m. Brudedalen omdannes ligeledes til sti.

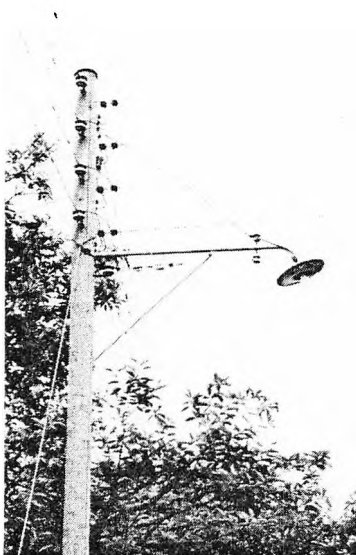
Stien på Brudegårdens areal nedlægges.

Øvrige veje og stier bevarer deres nuværende føring og status.

Belysning

Som belysning langs veje og stier foreslås anvendt glødelamper.

Som armatur anvendes den på billedet viste type.

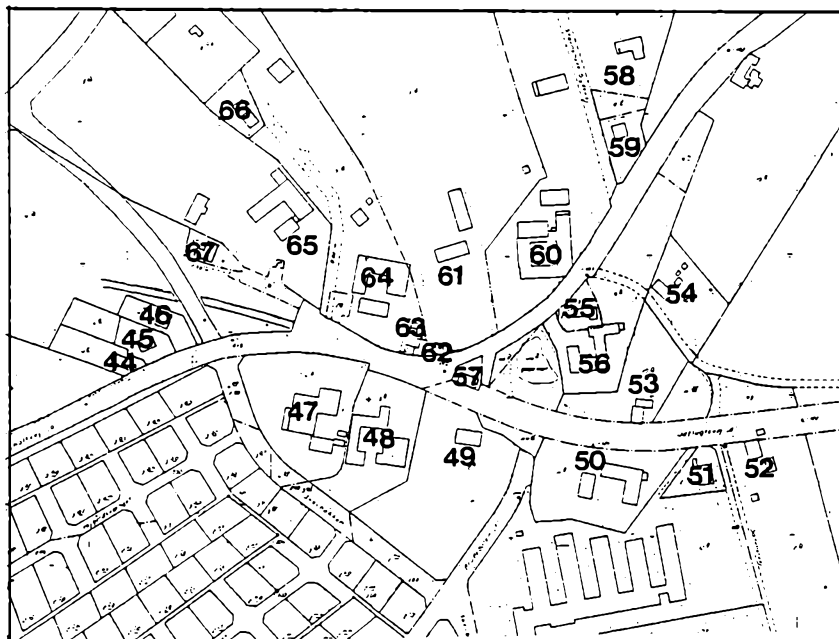

Bygningsregistrant

Oversigtskort

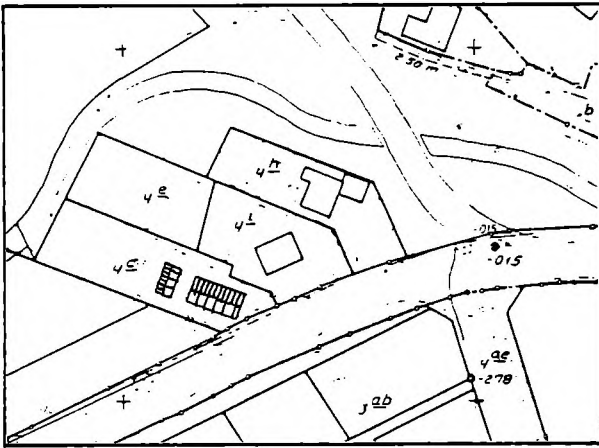
Tallene henviser til sidetallene i bygningsregistranten.

Bygningsregistranten er udarbejdet for at give et overblik over bebyggelsen i Stavns Holt idag. Hver enkelt bygning er kort beskrevet i tekst og billeder. I nogle tilfælde er der desuden peget på forandringer som ville forbedre den enkelte bygning i forhold til helheden. Disse forslag til forandringer skal ikke opfattes som absolutte krav til den enkelte husejer, men som et forsøg på at gøre opmærksom på detaljer, som ikke er så heldige i forhold til helheden. Ved senere ombygninger og vedligeholdelse kan man så overveje at ændre disse forhold.

Efter bygningsregistranten følger nogle generelle retningslinier for bebyggelsens ydre fremtræden. Retningslinierne tager udgangspunkt i de stedlige traditioner og bebyggelsen, som den er idag, og skal sikre at der også fremover bevares en helhed i miljøet. Hensigten er at vejlede beboerne, når de skal vælge blandt det store udbud som idag er på markedet indenfor konstruktioner, materialer og farver.

Selvom retningslinierne måske kan forekomme noget detaljerede er de dog langt fra fyldestgørende, hvis man ønsker at gennemføre en mere omfattende restaurering. I sådanne tilfælde kan det anbefales at søge vejledning og inspiration i den efterhånden ret store mængde af litteratur om landhuse og deres vedligeholdelse som idag findes på markedet. Især kan anbefales "Landhuset", Gyldendal 1975. Desuden kan søges hjælp og vejledning i kommunens tekniske forvaltning på rådhuset.

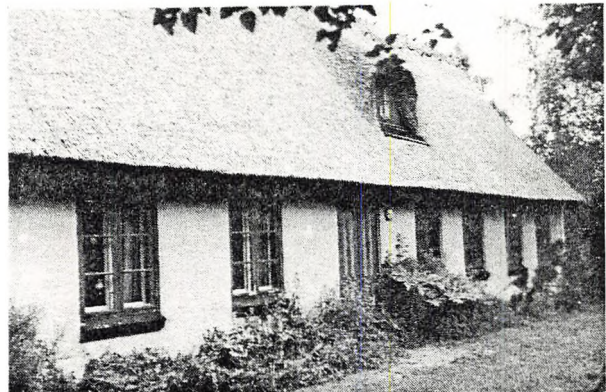
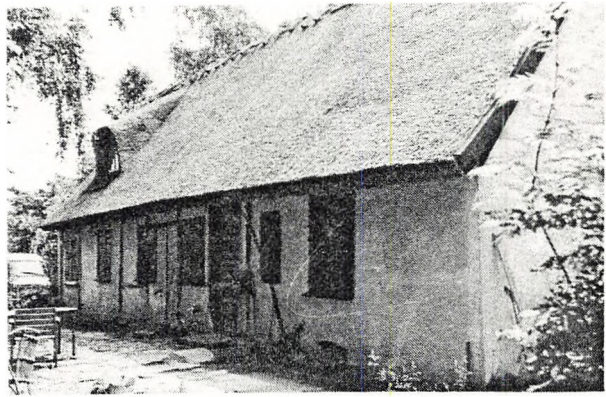

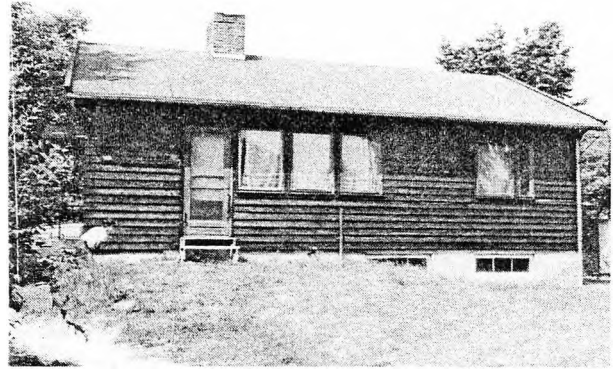
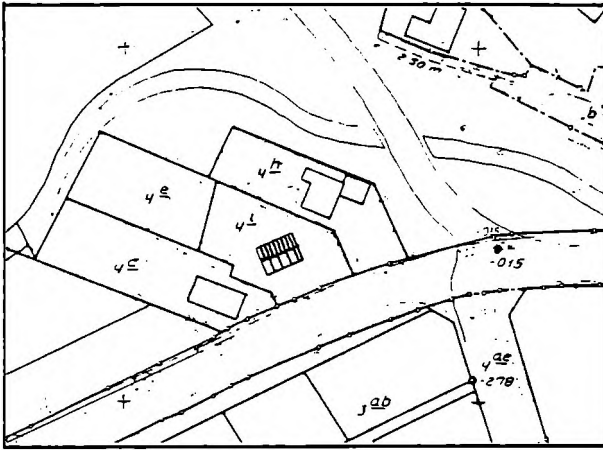
Matr. nr. 4c

Beskrivelse: langhus, bindingsværk, 8 fag, 1½ etage, stråtag heltag, een buet stråtag kvist på hver tagside. Sydfacade pudset gulkalket, småsprossede vinduer brunmalede, dobbelt fyldingsdør brun og orange malet. Nordfacade pudset gulkalket, enkelte steder synligt bindingsværk, småsprossede vinduer, enkelt fyldingsdør brun og orange malet. Vindue i gavltrekant mod vest. På den østlige gavl er tilbygget en carport.

Udhus, bindingsværk, 4 fag, 1½ etage, stråtag heltag. Sort træværk, gulkalkede tavler. Småsprossede vinduer, bræddedøre brunmalet. Lodret bræddebeklædning på gavltrekanterne.

Bemærkninger: Velholdt hus som passer godt ind i helheden. Indtrykket af husets gavl svækkes af den tilbyggede carport, huset ville kunne forbedres, hvis carporten blev placeret et andet sted.

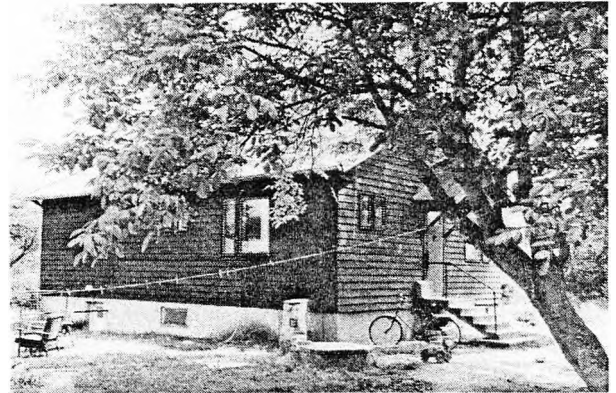

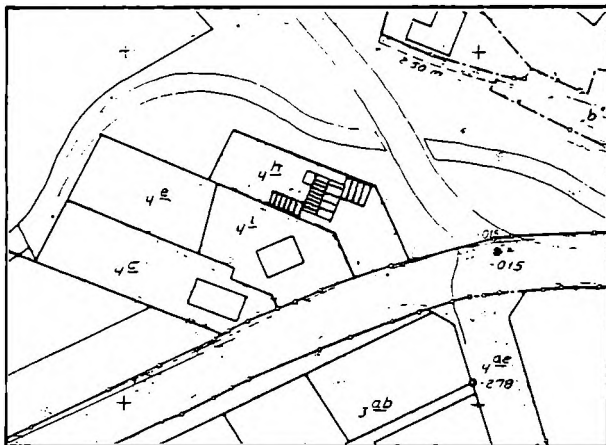
Matr. nr. 41 og 4e

Beskrivelse: gammelt sommerhus, træhus med vandret sortbejdset træbeklædning, 1 etage, støbt kælder med lave kældervinduer i soklen, 30° heltag med papbeklædning. Usprossede rødmaledede vinduer.

Bemærkninger: Huset virker noget fremmed i landsbyen. Ved eventuelle fremtidige ønsker om at erstatte huset med et nyt, bør der tilstræbes en udformning og placering af det nye hus som harmonerer med huset på matr. nr. 4c.

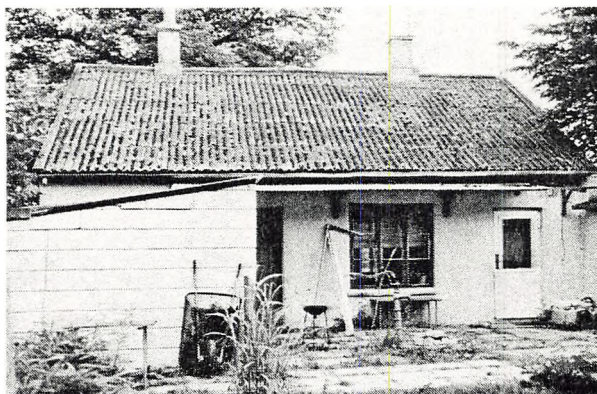
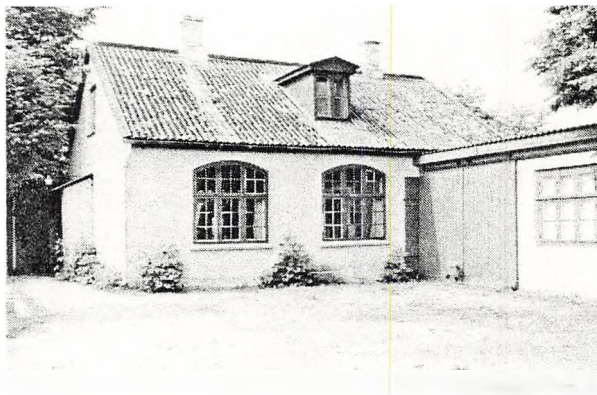

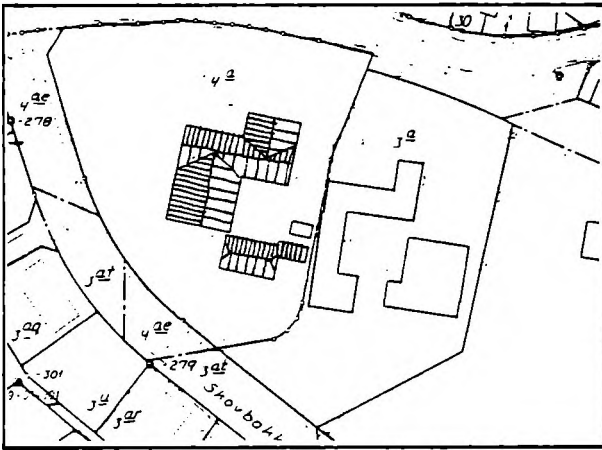
Matr. nr. 4h

Beskrivelse: gammel smedie, nu enfamiliebolig, grundmur, 1½ etage, 45° heltag med een kvist mod øst, grå bølgeeternit. Pudset facade, kalket i lyserød farve. Store småsprossede vinduer, brunmalet, med buet overkant mod øst. Vindfang omkring hoveddør.

Tilbygninger mod øst og vest med fladt tag, samme farve og materialer som hovedhuset.

Bemærkninger: Tidligere gammel smedje. Tilbygningen foran huset er ikke så heldig for helheden, da den bryder husets facade. Huset ville kunne forbedres ved kalkning i hvid eller lys okker og maling af træværk i f.eks. grøn farve.

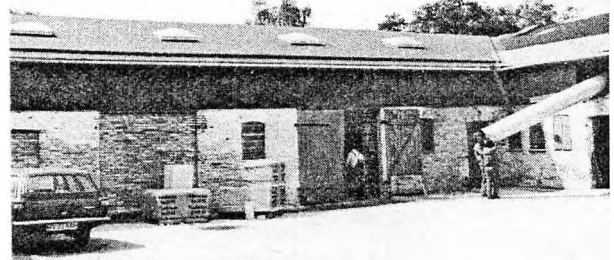
Matr. nr. 4a, Ellegården

Beskrivelse: stuehus, grundmur, 1½ etage, heltag med halvvalm, teglhængt, frontgavl over 3 fag mod syd, gennemgående hovedgesims, nyere skorstene i rød blank mur. Ydervægge pudsede gulkalket, sort sokkel, kælder med lyskasser mod gård, grønmalet hovedgesims. I stueetagen grønmaledede 4-rammede vinduer med en vandret sprøse. Et nyt ovenlysvindue i taget mod syd, 2-rammede grønmaledede vinduer med vandret sprøse i gavle og frontgavl. Lille ovalt vindue med jernramme øverst i frontgavlens facaderekant. Grønmalet fyldingsdør mod gården, fyldingsdør med glas mod haven, grønne rammer og hvide fyldinger.

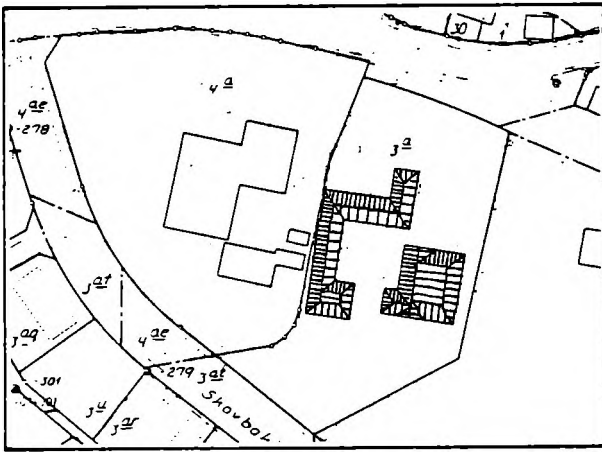
Brugsbygninger, grundmur, vinkelbygning, ca. 30° heltag med papbeklædning, nye ovenlysvinduer mod gården, ny skorsten. Pudsede hvidkalkede facader, sort sokkel, træmpel og gavltrekanter har lodret rødmalet brædebeklædning. Vinduer under udskiftning. Grønmaledede revleporte og stalddøre.

Bemærkninger: Velholdt stuehus. Huset ville kunne forbedres, hvis hovedgesimsen ikke var mørk grøn, men hvid- eller gulkalket. De forholdsvis store vinduer ville virke mindre med hvidmalede rammer og evt. karme. Skorstenene burde genetableres med sokkel og udkræning og vandskures og kalkes i samme farve som facaden. Skiltningen på facaden mod gården misklæder bygningen.

Brugsbygningerne er under ombygning til forsamlingshus. Bygningernes ydre bøj i videst muligt omfang bevares med hensyn til materialer og farver. Ellegården er betydningsfuld for landsbyen med den fremtrædende placering ved indkørslen til landsbyen. Hækken langs indkørslen bør bevares. Langs Stavnholtvej bør plantes hæk og/eller højstammede træer.

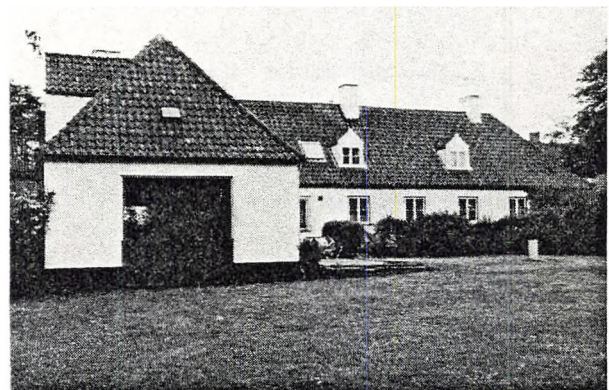
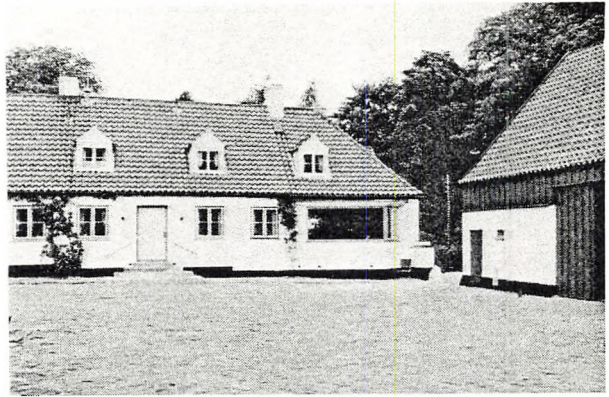
Matr. nr. 3a, Farumvejgård

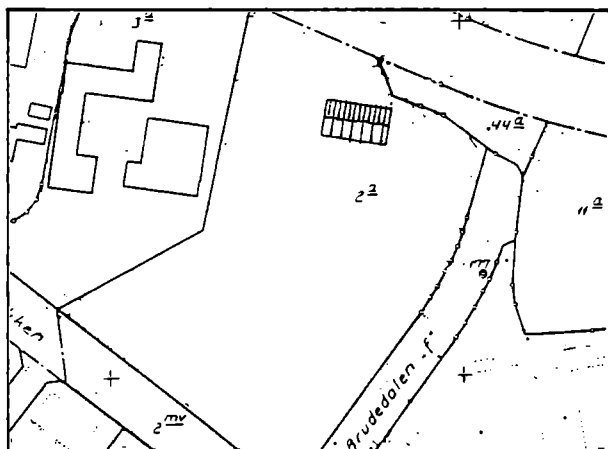
Beskrivelse: stuehus, grundmur, langhus med nyere vinkeltilbygning mod nord, 1½ etage, heltag med helvalm teglhængt, små kviste teglhængte, større gavlkvist med dobbelt glasdør og altan på den nye tilbygning enkelte nye tavvinduer. Pudsede hvidkalkede ydervægge, sort sokkel. 2-rammede vinduer med vandret sprosse lyseblå karme og hvide rammer, nyere stort vindue mod gården, stort vindue og glasdøre i den nyere tilbygning. Hoveddør listebeklædt hvidmalet med lyseblå karm.

Brugsbygninger: grundmurede længer i 1½ etage, heltag med helvalm teglhængt, gavlkviste med rødmaledede luger, lade med heltag og rødmaledede træbeklædte gavltrekanter og trempel. Pudsede hvidkalkede facader, sort sokkel, hvidkalket gesims. Rødmaledede staldvinduer, rødmaledede revledøre og porte.

Gård og have: brolagt gårdsplads med pigsten kantet med brosten. Have med græsplane omkranset af tæt hegn af buske og store træer. Smuk indkørsel med klippet hæk mod haven og tæt højt hegn mod øst.

Bemærkninger: Bygningerne er velholdte. Den nye tilbygning til stuehuset passer godt til det eksisterende hus med hensyn til tagform og materialevalg, men det store vindue mod haven, den store gavlkvist mod øst og det store skrå vindue mod gårdspladsen er ikke så heldigt. Huset ville forbedres ved retablering af de små vinduer. Bygningerne, gårdspladsen, haven og indkørslen er bevaringsværdige. Idag opleves gården næsten ikke fra Stavns Holtvej p.g.a. et ret højt raftehegn. Hegnet bør erstattes af en hæk og der bør tyndes ud i træerne mod Stavns Holtvej. Gården fungerer ikke længere som landbrugsejendom, men den nuværende ejer sørger for at bygningerne vedligeholdes i overensstemmelse med deres tidligere anvendelse. For at sikre bevaring af avlsbygningerne fremover, kunne de evt. udnyttes til hestestalde, værkstedsfunktioner eller lignende.

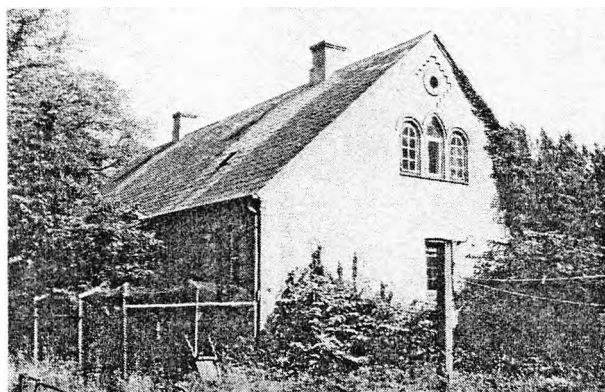

Matr. nr. 2a, Brudegården

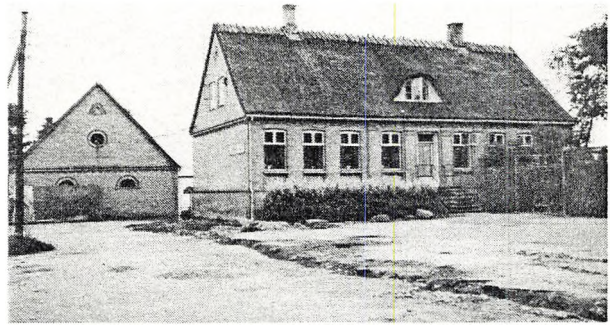
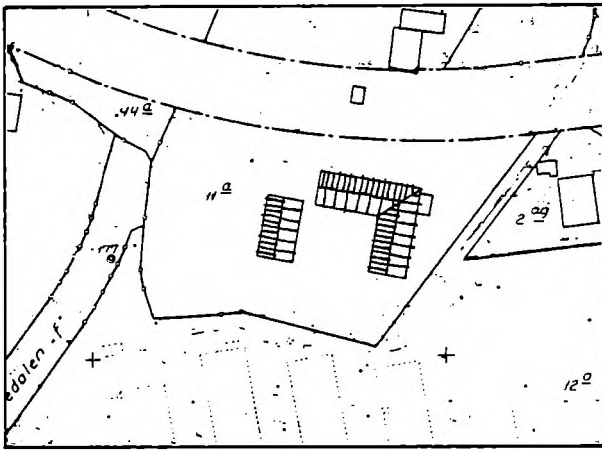
Beskrivelse: Grundmuret langhus, 9 fag, 1½ etage heltag med skiferbeklædning, høj kælder, muret sokkel med vinduer, udvendig nedgang til kælder under trappen. Facade og trappemur gul blank mur, buet murstik over vindues- og dørhuller, glat hovedgesims, lav frontispice over tre midterste fag mod haven, tredelt vindue med buet overkant i gavltrekant. 4-rammede vinduer med en vandret sprosse, brunmalede karme og hvidmalede rammer. Dør beklædt med lodrette lister. Have og gård tilgroet og opløst.

Bemærkninger: Tidstypisk velbevaret bygning, brugsbygningerne er nedrevet. Ret dårlig vedligeholdelse. Bygningens facader er næsten dækket af tæt beplantning, som bør udtyndes kraftigt. Bygningen bør bevares i sin nuværende form, da den er vigtig for helheden. Ydervægge bevares i gul mur, og traværk males i hvid eller grøn farve. Nybyggeri på ejendommen bør i dybder, længder, tagformer, materialer og farver harmonere med det eksisterende hus. Haven mod vejen bør genskabes som det er typisk på stedet med græsplæne foran huset og enkeltstående frugttræer.

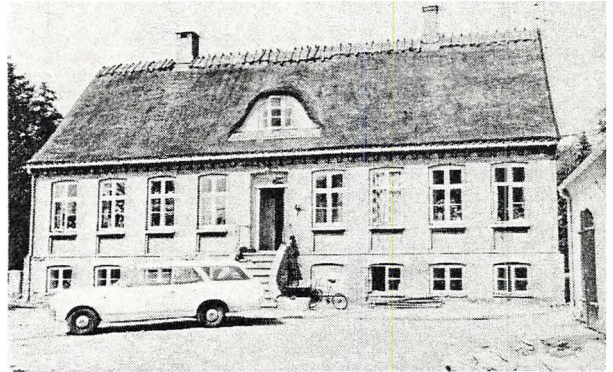
ældre foto

Matr. nr. 11a, Keldsholm

Beskrivelse: stuehus, grundmuret langhus, 9 fag, stråtagt heltag med buet kvist midt på hver tagflade. Ydervægge i gul blank mur, tandsnitsgesims med røde sten langs tagfod og i gavl, sokkel i gul blank mur med vinduer, i sydgavl kampestenssokkel med nedgang til kælder under trappe, buet murstik over vinduer og døre, muren tilbagetrasket under vinduer. Mod gården 4-rammede vinduer med een vandret sprosse, malet antikhvid, mod haven er de to underste vinduesrammer udskiftet med en uoplukkelig ramme uden sprosser. Mod gården fyldingsdør med vindue over, mod haven glasdør med vindue over.

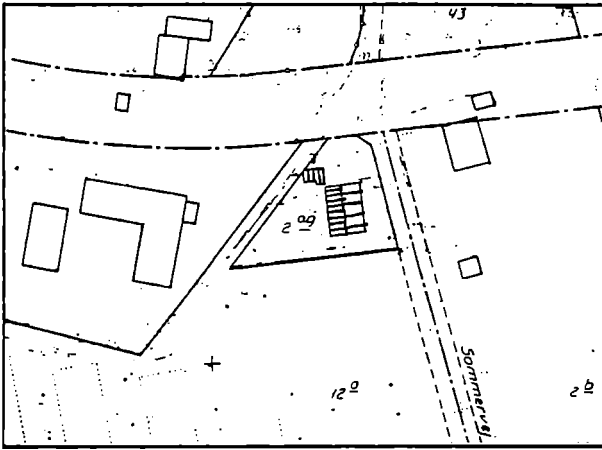
Brugsbygninger, grundmuret vinkelbygning, 1½ etage, 45° heltag med grå bølgeeternit, vestgavl i gul blank mur med gesims som stuehus, øvrige gavle med lodret sortbejdset bræddebeklædning i gavltrekanter, ydervægge hvidkalket pudset mur og hvidmalet bræddebeklædning. Halvcirkelformede staldvinduer og nye vinduer i forskellig størrelse. Porte og stalddøre i revlekonstruktion, sort bejdset.

Bemærkninger: tidstypisk velbevaret stuehus, vedligeholdelsen god bortset fra trappen i sydgavlen. Huset ville kunne forbedres, hvis de nye undervinduer i havefacaden blev udskiftet med to-rammede som i gårdfacaden, ellers bør huset bevares i sin nuværende skikkelse. Brugsbygningerne er meget ombyggede, men har værdi for afgrænsning af gårdrummet.

Raftehegnet som løber øst-vest og deler stuehuset midt over på en uheldig måde bør fjernes, og haven genetableres på dette sted, der kan evt. plantes en hæk i flugt med stuehusets nordgavl som afgrænsning af haven.

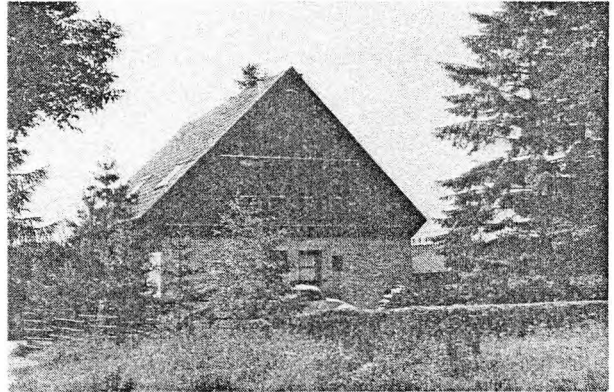

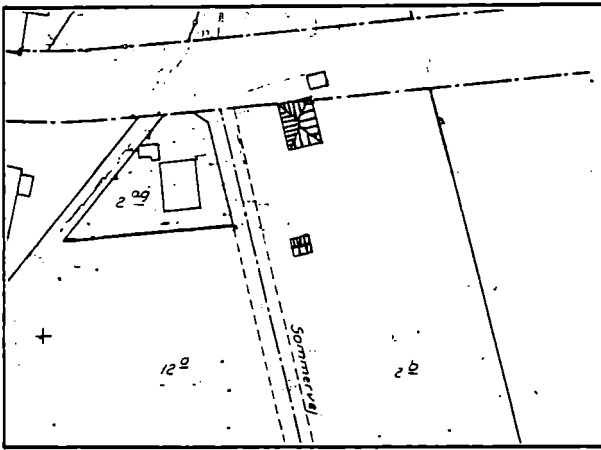
Matr. nr. 2ag

Beskrivelse: parcelhus, ombygget bungalow, hulmur med støbt kælder, gul blank mur, 1½ etage med udnyttet tagetage, heltag, teglhængt med røde vingetegl, vindskede, sternbrædt og træbeklædning i gavltrekanter bedset mørk brun, stort glasparti i gavltrekant mod syd. Vinduer med sort bejdset ramme uden afsprosnings.

Bemærkninger: Velholdt hus. Huset virker noget fremmed for stedet med den meget store taghøjde.

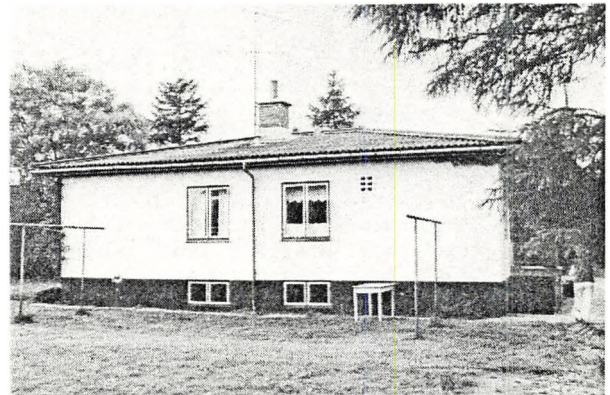
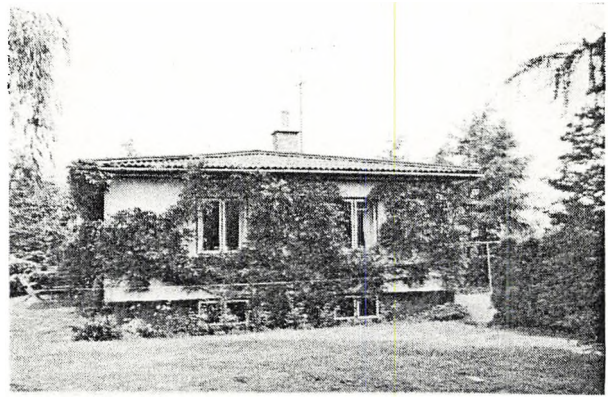

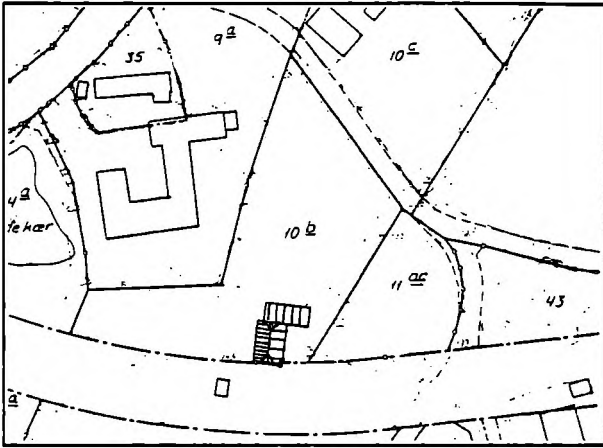

Matr. nr. 2b

Beskrivelse: bungalow, hulmur med støbt kælder, 1 etage, fire skrå tagflader med mørk bølgeeternit, støbt trappe med nedgang til kælder, tjæret sokkel, pudset mur. To-rammede vinduer.

Bemærkninger: Velholdt tidstypisk hus. En eventuel udvidelse af huset bør ikke ske ved en forøgelse af taghøjden som på matr. nr. 2ag.

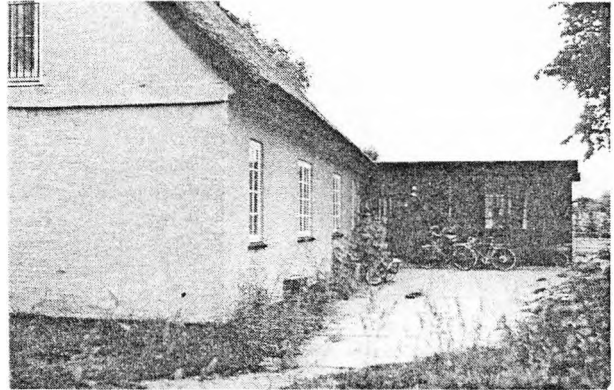
Matr. nr. 10b

Beskrivelse: langhus med ny tilbygning. Hovedhus grundmuret, 1½ etage, udnyttet tagetage, heltag med halvvalm, stråtagt med kragtrær langs mønningen, buet kvist midt på den vestlige tagflade, sort skorsten. Ydervægge pudsede og gulskalkede, sort sokkel. Nye franske døre i sydgavlen, 2-rammede småsprossede vinduer, småsprossede havedøre.

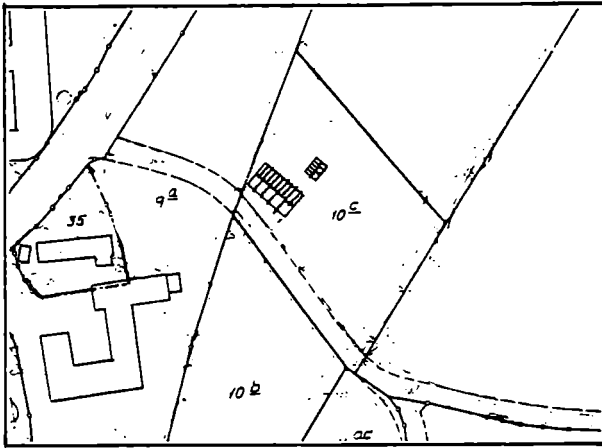
Ny tilbygning, ydervægge med lodret bræddeklædning een på to, 2-rammede småsprossede vinduer.

Bemærkninger: bygningen er gennemgribende moderniseret med god fornemmelse for bygningens stil og detaljer, de franske døre virker lidt voldsomme i gavlen. Den nye skorsten virker for tung.

Tilbygningen er søgt tilpasset hovedhusets proportioner, men virker dog fremmed for helheden især set fra Sommervej, hvorfra tilbygningen næsten helt dækker hovedhuset.

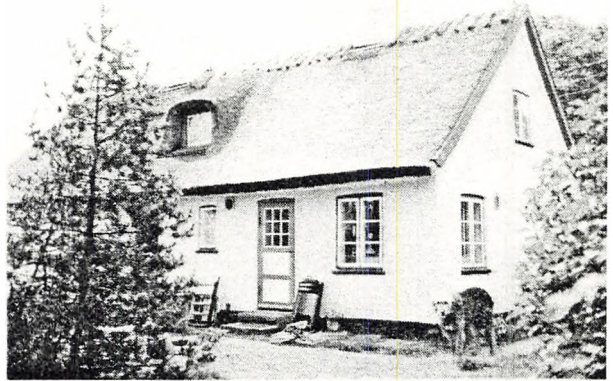

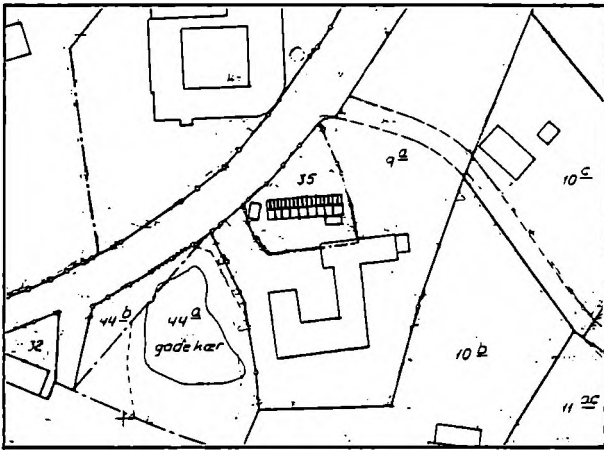

Matr. nr. 10c

Beskrivelse: langhus, grundmuret, 1½ etage med udnyttet tagetage, stråtækt heltag med kragtræer langs mønningen, nyere kvist med 2-rammet vindue midt i den nordøstlige tagflade. Ydervægge pudset og plastikmalet, sort tjæret sokkel. 2- og 3-rammede vinduer med to vandrette sprosser. Fyldingsdøre, mod haven med småsprossede ruder i den øverste halvdel. Lille hvidkalket udhus med sort pap på taget.

Bemærkninger: Velholdt hus som med sin fremtrædende placering er værdifuldt for helheden. Huset ville kunne forbedres, hvis det havde glat puds og blev hvidkalket. Det lille udhus har en udformning som passer godt ind i helheden.

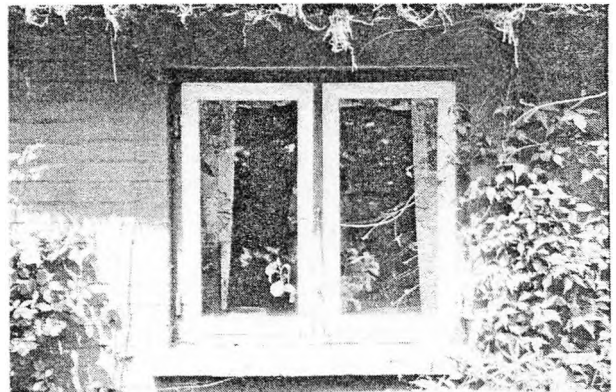
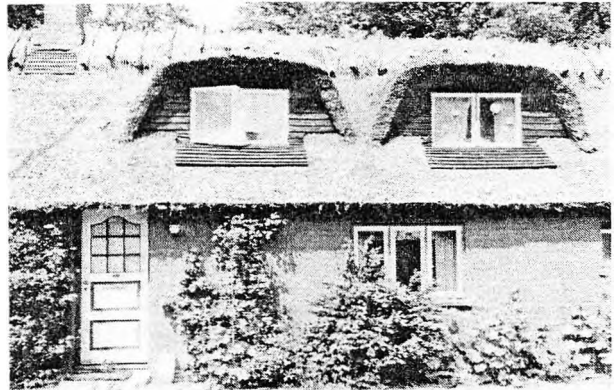
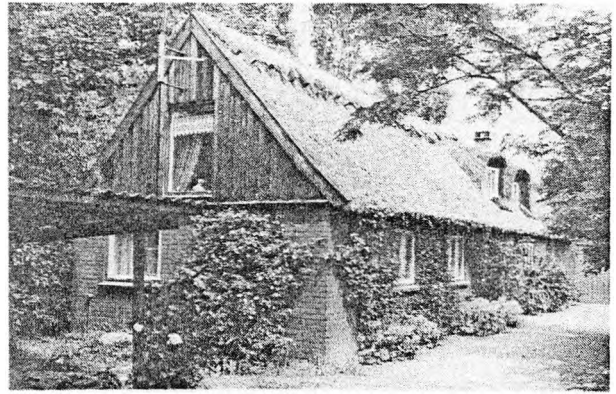

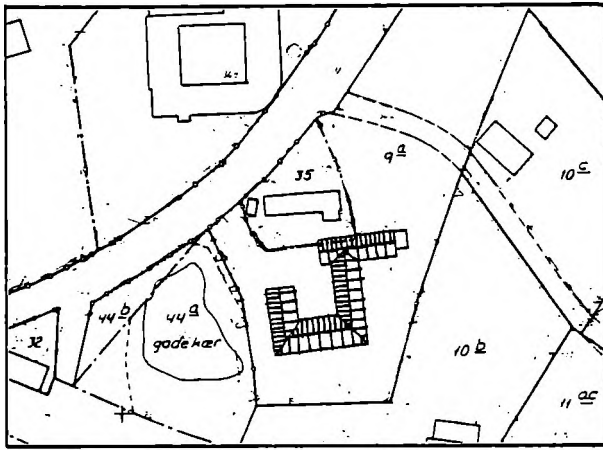
Matr. nr. 35

Beskrivelse: langhus, grundmuret, 1½ etage med udnyttet tagetage. Stråttækt heltag med to nye kviste med 2-rammede vinduer i den sydlige tagflade. Ydervægge i blank, rødmalet mur, cement sokkel, træbeklædning i gavltrekanen. 2- og 3-rammede vinduer uden vandrette sprosser. Fyldingsdør med småsprossede vinduer i den øverste halvdel. Nyere skorsten. Tilbygget garage med halvtag af bølgeeternit. Carport ud for den vestlige gavl.

Bemærkninger: med sin fremtrædende placering har huset stor betydning for helheden. Huset er ret ombygget. Huset ville kunne forbedres væsentligt med vandskuring eller puds og hvidkalkning. Ligeledes ville huset kunne forbedres hvis de to store kviste blev fjernet eller erstattet af mindre brede kviste. Skorsten bør ikke have hætte, men udføres i traditionel udformning og kalkes hvid. En del af beplantningen op ad huset og rundt om huset bør fjernes så bygningen ses tydeligere fra vejen. Garagen bør ikke være sammenbygget med huset, men placeres et andet sted på grunden.

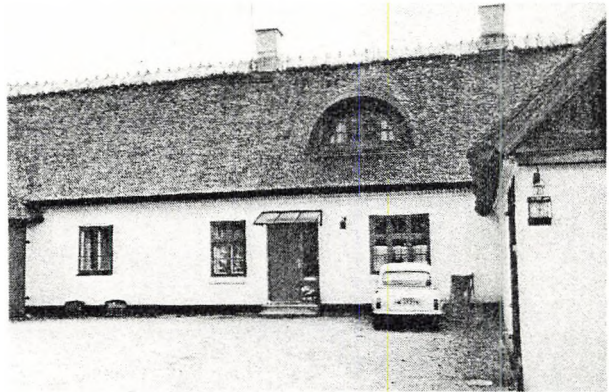

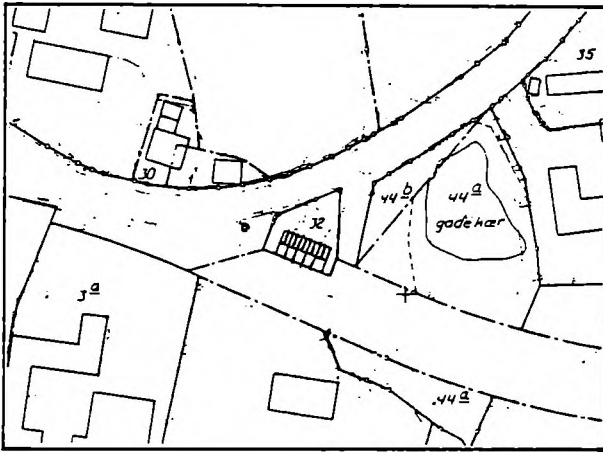

Matr. nr. 9a, Kærgården

Beskrivelse: firelænget grundmuret bygning, 1½ etage, stråttækt heltag med kragtrær langs mønningen, nyere buet kvist over hoveddøren, ny skorsten i gul blank mur. Nogle gavltrekanter med mørk brun bræddebeklædning. Ydervægge pudseede og hvidkalkede, gesims med skråtstillede sten, sort tjæret sokkel. I den vestlige og sydlige lange ældre 4- og 6-rammede vinduer og nye store og mindre småsprossede vinduer. Listebeklædt indgangsdør med lodret glasparti og glasudhæng. Små staldvinduer med buet overkant, porte og staldøre i revlekonstruktion. Ny vippeport i nordgavlen.

Bemærkninger: Gården har en fremtrædende placering ved gadekæret og har stor værdi for helheden. Bygningerne er i hovedsagen velholdte og velbevarede. Helheden ville dog kunne forbedres ved ændring af nogle detaljer. F.eks. virker den moderne listebeklædte hoveddør lidt fremmed, her ville en fyldingsdør være bedre. Glasudhængen over døren bør fjernes. De mange forskellige vinduestyper gør facaderne i stuehuset lidt urolige, og den nye vippeport i gavlen virker for dominerende. Farveholdningen er god og bør bevares. Belægningerne med pigsten bør bevares.

Matr. nr. 32, Cornelen

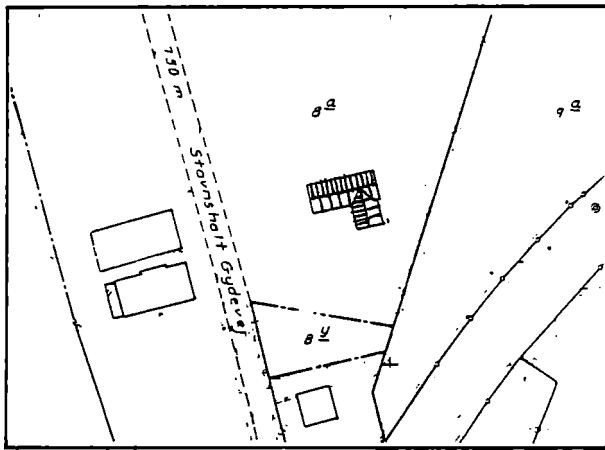
Beskrivelse: langhus, grundmuret, 1½ etage, stråtækt heltag med kragtræer langs mønningen. Ydervægge vandskurede hvidkalkede, sort tjæret sokkel. 2-rammede vinduer med to vandrette sprosser. Butik med høje vinduer og trappe, kælder under butikken.

Bemærkninger: Bygningen er med sin udformning og beliggenhed af stor værdi for helheden. Bygningen er velbevaret og smukt vedligeholdt og bør bevares i sin nuværende udformning og farveholdning.

Nyt sidehus udformet som det oprindelige kan eventuelt opføres.

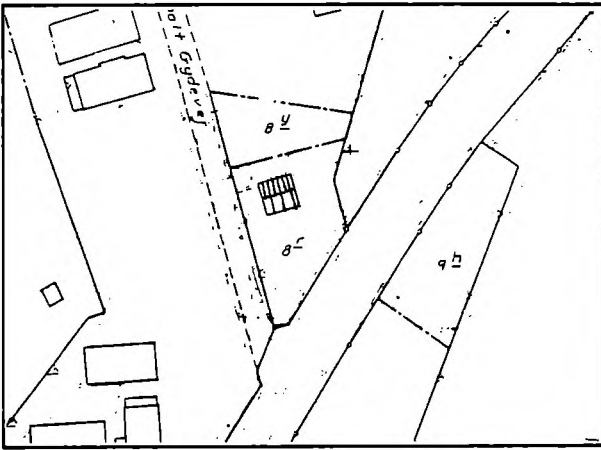

Matr. nr. 8a

Beskrivelse: nyt parcelhus, hulmur, 1 etage, 30° tag med skiferbelægning, bræddebeklædning i gavltrekan. Ydervægge i hvid blank mur, eenrammede usprossede vinduer, stort glasparti mod haven.

Bemærkninger: nyt parcelhus. Helhedsindtrykket ville kunne forbedres, hvis bevoksningen langs vejen blev erstattet af en hæk svarende til de øvrige hække langs vejen.

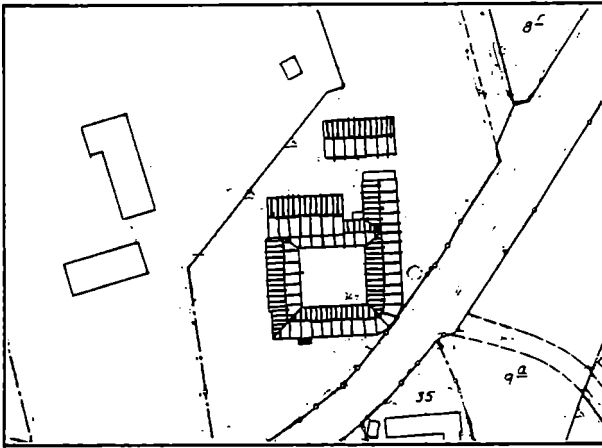

Matr. nr. 8r

Beskrivelse: parcelhus i hulstensmur, 1½ etage med udnyttet tagetage, heltag med røde maskintegl. Ydervægge i gul blank mur, cementpudset sokkel, støbt trappe med nedgang til kelder. 2-rammede vinduer med to vandrette sprosser, enkelte aflange højtsiddende vinduer og kelder-vinduer. Umalet fyldingsdør.

Bemærkninger: huset er velholdt, men virker noget fremmed for stedet med den meget store hus-højde.

Matr. nr. 8a, Rendebækgård

Beskrivelse: ældre gård med fire sammenbyggede længer, 1½ etage, heltag, stråtag, i stuehuset små buede kviste, i brugsbygningerne kvistgavle med træluger, gavlkviste med brædebeklædning. Indkørsel i det sydlige hjørne.

Den ældste længe mod syd har ydervægge af bindingsværk, hvidkalkede tavler, sort tjæret kampestenssokkel, 2-rammede vinduer med to vandrette sprosser. Fyldingsdøre med glas i de øverste felter. Porten mod sydøst med fyldninger 3 x 7 i hver halvdel. Havestue i trækonstruktion med vinduer i øverste halvdel.

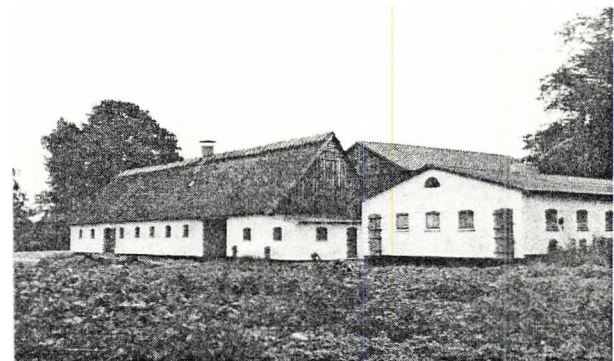
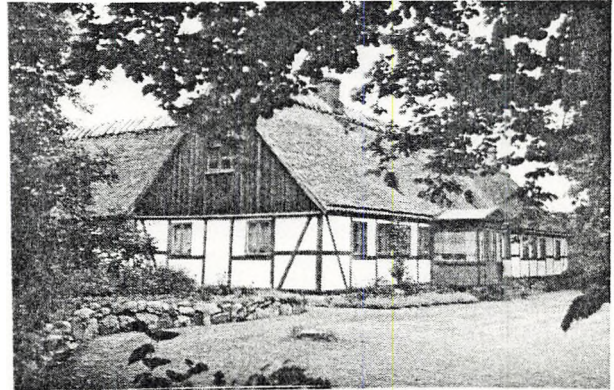
De ældre brugsbygninger har hvidkalkede vand-skurede ydervægge, sort tjæret sokkel, staldvinduer med buet overkant; porte og staldøre i revlekonstruktion. Mod nord senere tilbygget lade med 30° rødt tegltag, gavlkvist og trempel med brædebeklædning i rød farve.

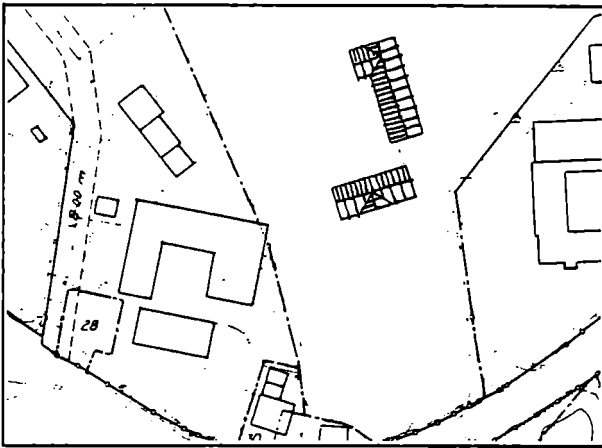
Nyere hvidkalket brugsbygning. 30° tag med bølgeeternit, usprossede vinduer, døre og porte i revlekonstruktion.

Mod nord en gammel lade med ydervægge af kampesten, 45° tag med grå bølgeeternit, brædebeklædning i gavltrekanter.

Ny maskinhal med grøn bølgebeklædning, 20° tag med grå bølgeeternit.

Bemærkninger: gården har afgørende betydning for helheden på grund af udformningen og den fremtrædende beliggenhed. Haven er ligeledes et vigtigt element i helheden. Bygningerne er godt vedligeholdte og mange af de gamle detaljer er bevaret i den oprindelige udformning. Kun rækken af tagsten stukket ind under tagskægget mod syd og de nye skorstenshætter er ikke i overensstemmelse med traditionerne på stedet. Bygningernes farveholdning er god og bør bevares. Pigstensbrøllægningen på gårdspladsen bør også bevares.

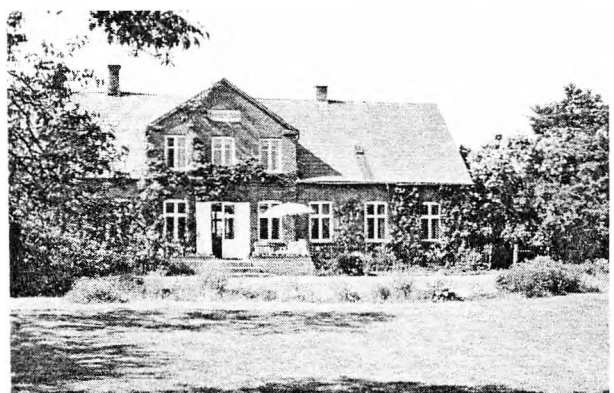
Matr. nr. 7a, Hvilebækgård

Beskrivelse: gård med to længer. Fritliggende stuehus, 9 fag, grundmuret, 1½ etage med udnyttet tagetage, frontgavl over tre fag mod haven, heltag med skiferbeklædning. Ydervægge i rød blank mur, cementpudset sokkel. 4- og 6-rammede vinduer med en vandret sprosse, døre med listebeklædning og overvindue, fyldingsdør med glas mod haven.

Brugsbygning grundmuret, hvidkalket, een gavltrekant med træbeklædning. 30° tag med bølgeblik, staldvinduer med buet overkant. Porte og stalddøre i revlekonstruktion.

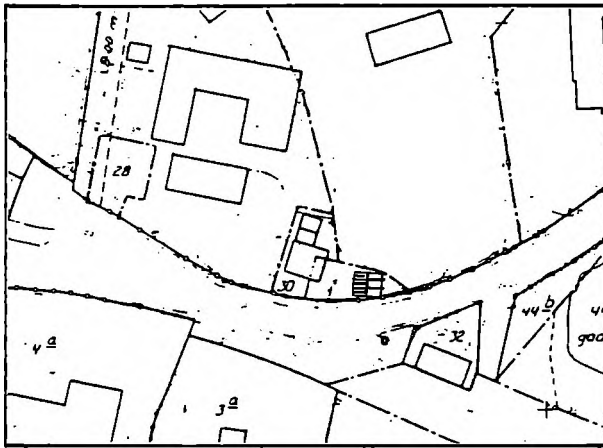
Bemærkninger: stuehuset og haven er værdifulde for helheden. Stuehusets murværk skaller flere steder og trænger til reparation. Da murstenene er af ret dårlig kvalitet og for at undgå de kedelige farveforskelle i murværket ved delvis udskiftning af mursten, bør det overvejes at reparere og pudse eller vandskure huset og kalkanke det i hvid eller lys okker. Huset ville kunne forbedres hvis de nye listebeklædte døre blev erstattet af fyldingsdøre eller glatte bræddedøre. Ligeledes ville helheden kunne forbedres, hvis det tætte bambuskrat foran huset blev fjernet, da det giver huset et lukket og dystert præg.

Gårdrummet ville kunne forbedres hvis det blev lukket med en ny længe mod nord. Den eksisterende brugsbygning kan enten bibeholdes eller erstattes af en ny længe. Nybyggeriet skal underordne sig helheden og opføres i overensstemmelse med retningslinierne for nybyggeri.

ældre foto

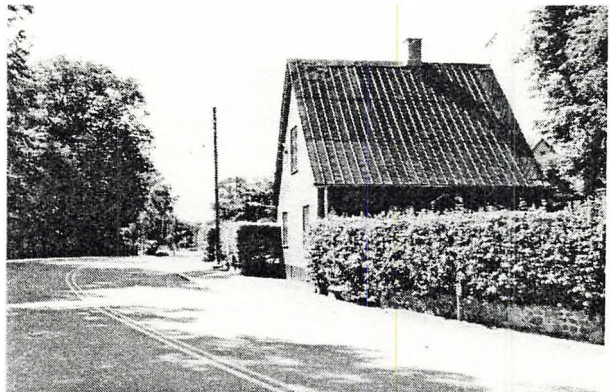
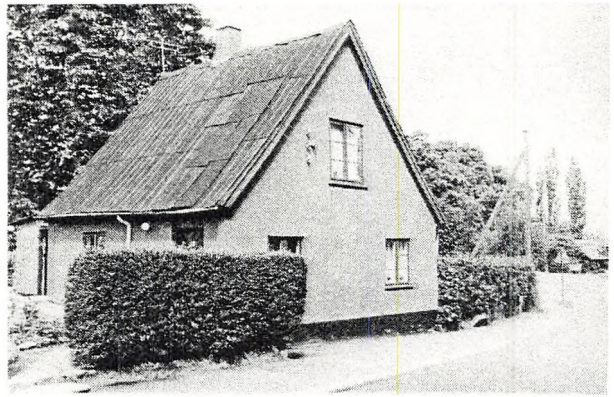
Matr. nr. 1

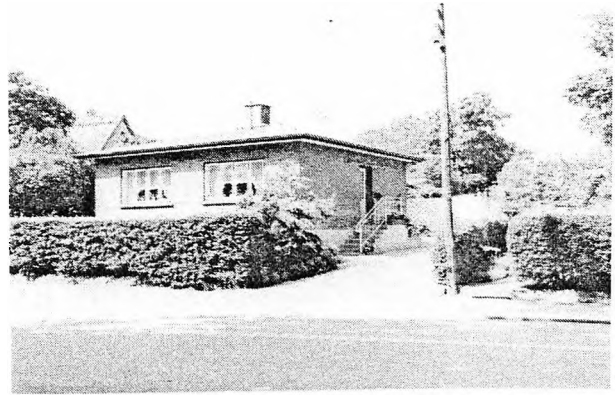
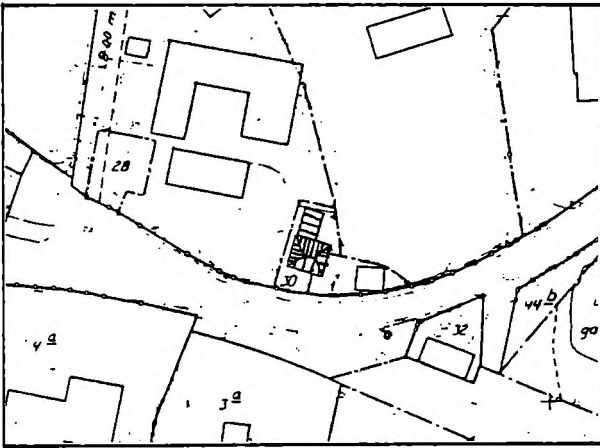
Beskrivelse: rest af ældre bygning som har været anvendt som skole. Grundmuret, 1½ etage med udnyttet tagetage, heltag med bølgeblik. Ydervægge pudset og malet oxydrød, sort tjæret sokkel. 2-rammede vinduer med to vandrette sprosser grønmaled. Bræddedør grønmalet.

Bemærkninger: Bygningen har med sin fremtrædende beliggenhed stor betydning for rumdannelsen i landsbyen i samspil med Cornelen.

Bygningen ville kunne forbedres ved hvidkalkning og stråttækning.

En eventuel genopførelse af en længe mod vest kunne overvejes (forudsætter dog nedrivning af bygningen på matr. nr. 30).

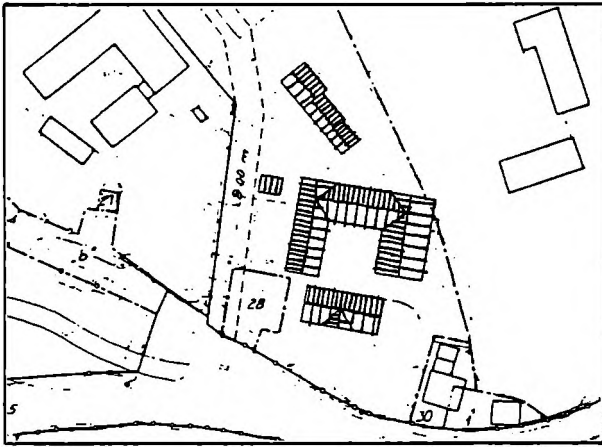

Matr. nr. 30

Beskrivelse: bungalow, rød blank mur, høj kælder, malet cementpudset sokkel med aflange kældervinduer. Fire skrå tagflader med lav hældning, sort tjæret pap. 4-rammede vinduer. Støbt trappe med nedgang til kælder. Fyldingsdør med små ruder i den øverste halvdel.

Bemærkninger: Velholdt, tidstypisk hus som dog virker lidt fremmed på stedet.

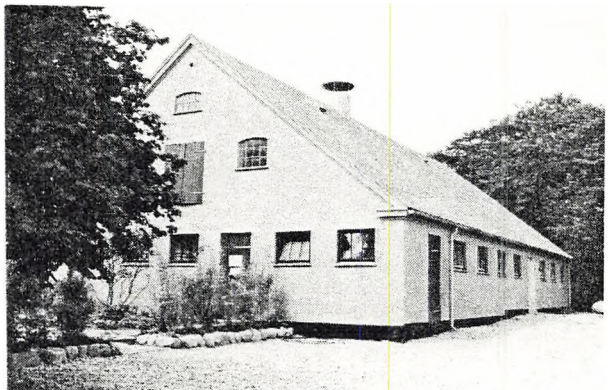
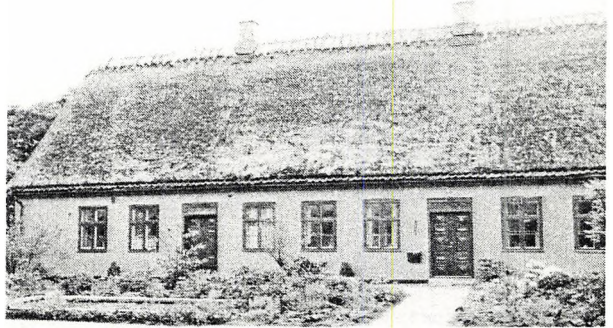
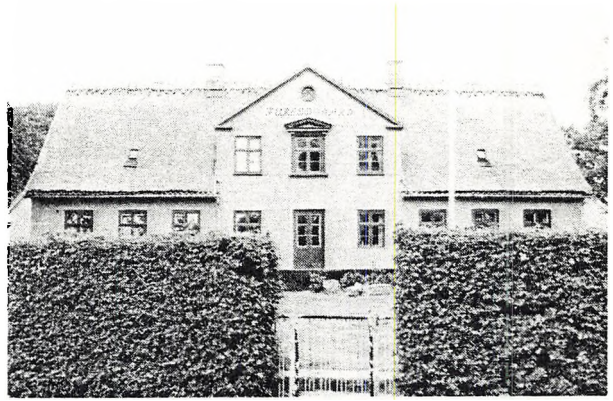
Matr. nr. 6a, Furesøgård

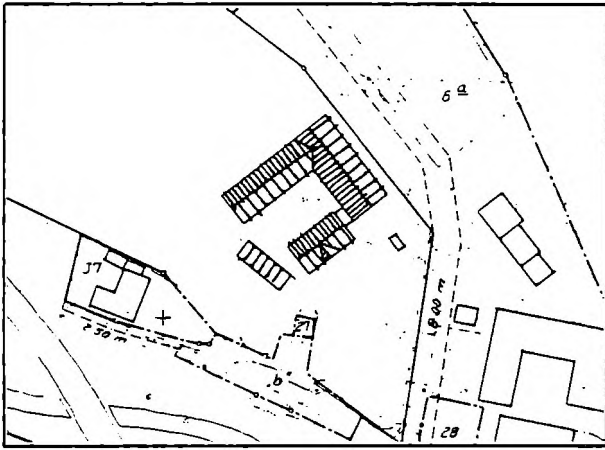
Beskrivelse: firelænget gård, grundmuret, fritliggende, 1½ etage med udnyttet tagetage, heltag med frontkvist over tre fag, stråtagt med kragtræer langs mønningen. Ydervægge pudsede og malede frontkvistens facade har kvaderfugning. Sort tjæret sokkel. 4-rammede vinduer med vandret sprosse, fyldingsdøre, mod haven med glas.

Brugsbygninger 1½ etage 45° heltag med grå bølgeeternit, nye vippevinduer med to lodrette sprosser.

Bemærkninger: Især stuehuset og haven har stor betydning for helheden. Bygningerne er meget velholdte, men ydervæggene er malet i en alt for tung gul farve og de grønmaledede gesimser er ikke så heldige for gadefacaden. Bygningerne ville forbedres ved at kalkes i hvid eller lys okker med hvide gesimser.

Brugsbygningerne bør kalkes hvide. Tagstensrækken som er stukket ind under tagskægget i stuehusets stråtag bør fjernes. Beplantningen og belægningen i gården virker fremmede for stedets traditioner.

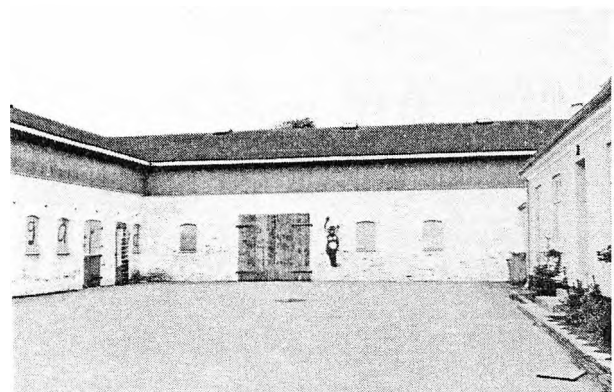
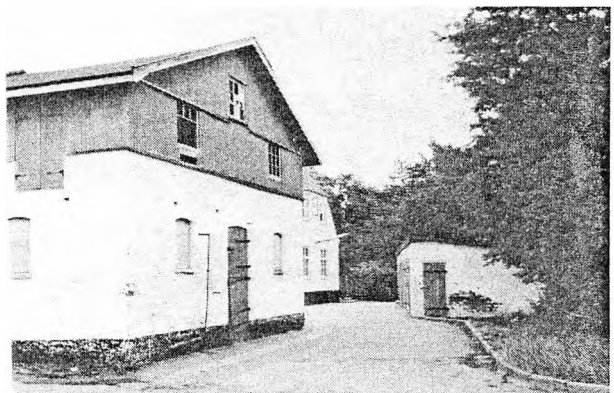
Matr. nr. 5a

Beskrivelse: trelænget gård, fritliggende stuehus grundmuret, 1½ etage med udnyttet tagetage, heltag med halvvalm, røde maskintegl, frontgavl over tre fag, to nye tagvinduer mod haven. Ydervægge pudsede gulkalkede, sort tjæret sokkel. 2- og 4-rammede vinduer med een vandret sprosse. Listebeklædt hoveddør, havedør med fyldingsdør med glas i øverste halvdel.

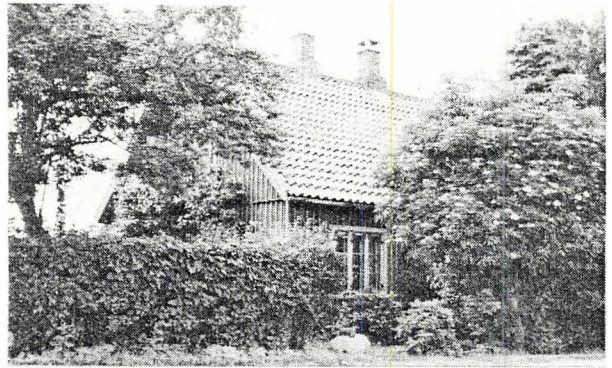
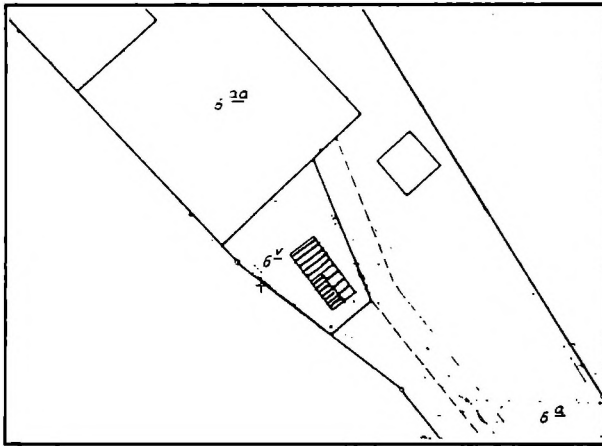
Brugsbygninger hvidkalkede, sort tjæret sokkel, 30° heltag med sort tjæret pap. Gavltrekant og træmpel okker bejdset. Størstedelen af staldevinduerne er blandet. Porte og stalddøre i revlekonstruktion.

Bemærkninger: Velholdt stuehus. Huset ville kunne forbedres med en fyldingsdør eller glat bræddedør istedet for den moderne listedør. Staldevinduerne bør ikke være blandede. Farveholdningen på bygningerne er god og bør bevares.

Brugsbygningerne er værdifulde for oplevelsen af landsbyen fra nordvest.

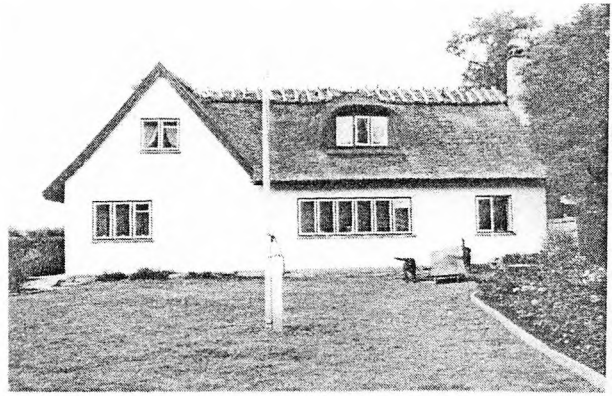
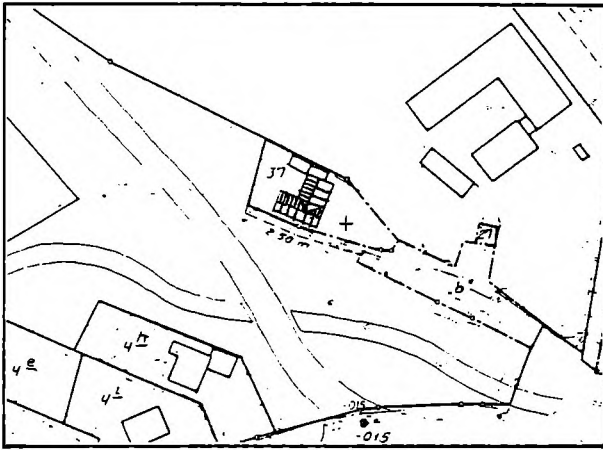

Matr. nr. 6v

Beskrivelse: langhus, den ene halvdel i 1½ etage, heltag med røde tegl, den anden med fladt tag. Ydervægge beklædt med pap. 3-rammede vinduer med to vandrette sprosser. Dør med lodret listebeklædning og lodret glasvindue i siden.

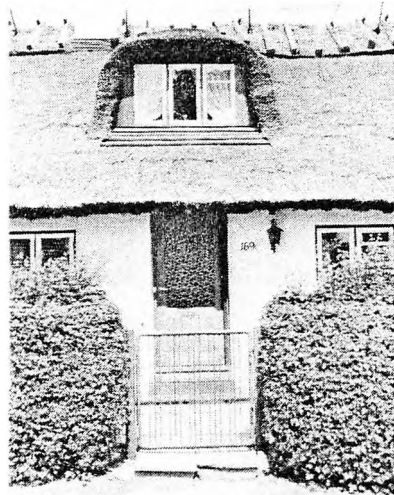
Bemærkninger: Huset er meget ombygget. Bygningen og bevoksningen omkring det er betydningsfuldt for markering af stiforløbet.

Matr. nr. 37

Beskrivelse: gammelt ombygget langhus med nyere tilbygning i ensartet udførelse, grundmuret, 1½ etage med udnyttet tagetage, stråtak heltag med nyere kviste på den sydlige og østlige tagflade, kragtrær langs mønningen. Ydervægge pudsede, hvidkalkede, sort tjæret sokkel. 2- og 3-rammede vinduer, mod haven et 6-rammet uden vandrette sprosser, nyere fyldingsdør med glas i den øverste halvdel.

Bemærkninger: Velholdt hus som er vigtigt for helheden da husets tagflader er en vigtig del af landsbyens afgrænsning mod vest.

Retningslinier for bebyggelsens ydre fremtræden

Ydervægge

Ydervægge bør fremtræde pudsede eller vandskurede, kalkede i hvid eller lys okker (lys okker er kun tilladt, hvor det fremgår af oversigtsskemaet), sokkel bør fremtræde sort. Brudegården og Kjeldsholms stuehuse bør bevares med ydervægge i gul blank mur.

Trægavle og trempelbeklædning behandles med bejdse i jordfarverne: sort, mørkebrun, grøn umbra, svensk rød, okker.

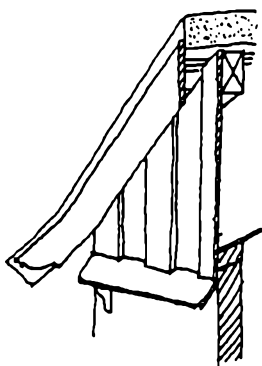
(hvilke farver der bør anvendes i de enkelte tilfælde kan ses på skemaet side 75).

I teknisk forvaltning kan indhentes nærmere oplysning om farverne.

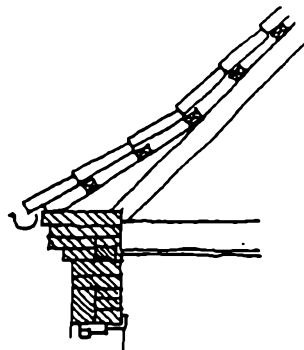
Tage

De traditionelle tagformer bør bevares. Opskalkning og afvalmning må ikke fjernes.

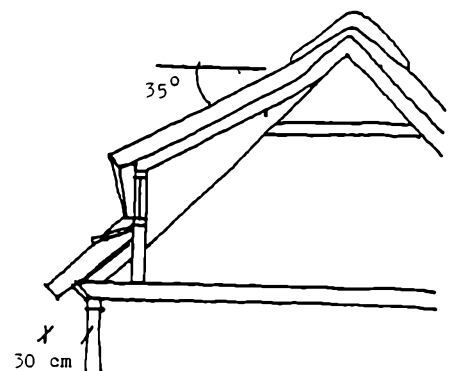
Tegltage må ikke udføres med udhæng.

vindskede, vandbrædt og lodret bræddebeklædning i gavl

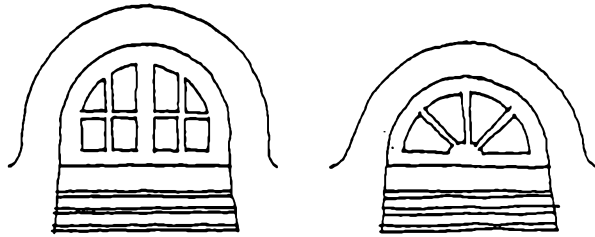
traditionel konstruktion af tegltag uden udhæng

udformning af tagkvist og udhæng i stråtag

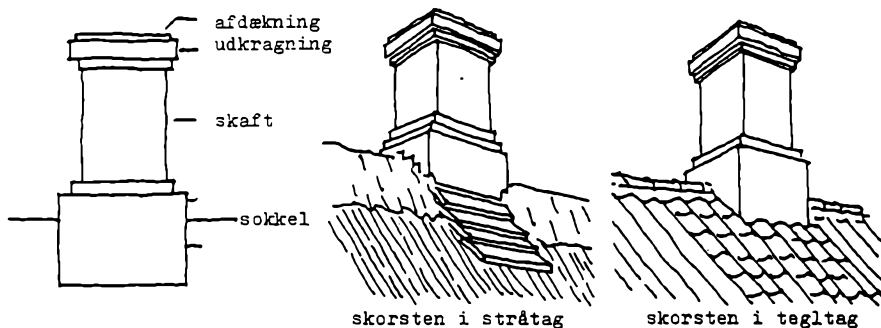
Stråtage må i facaden ikke gives et større tagudhæng end 30 cm målt i vandret plan fra ydervæg til yderpunkt af stråtag. Stråtage med afvalmning bør have samme udhæng i afvalmningen som i facaden. Stråtage uden afvalmning afsluttes i gavlen uden udhæng og forsynes med vindskede.

Tagrender bør udføres synlige, - ikke inddækkede.

traditionelle tagkviste

I stråtage må ikke udføres kviste, bortset fra den traditionelle lille buede tagkvist. I tage med tegl eller anden belægning må kviste og ovenlys ikke udføres, med mindre det kan ske i overensstemmelse med bygningernes karakter. Ved indretning af tagetagen bør man nøjes med lyskilde i gavlen eller i evt. frontgavl.

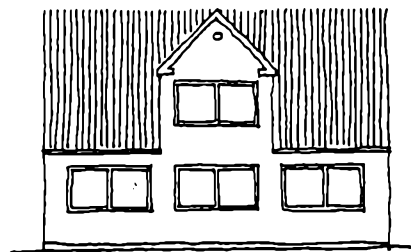
Skorstene bør vedligeholdes i den traditionelle udformning med sokkel og udkræning, og gives en overfladebehandling svarende til facaden. Skorstenshætter må ikke udføres.

Tagbelægninger bør være strå, rød eller gul vingetagsten, grå cementasbest med mat overflade, sort tjæret pap eller skiferplader, (hvilke materialer der kan anvendes på de enkelte bygninger fremgår af oversigtsskemaet side 75).

før

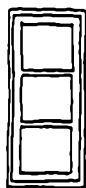
efter

Vinduer og døre

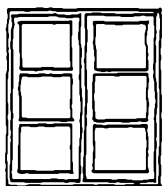
Vinduer og døre bør respektere den traditionelle fagdeling og overholde de traditionelle dimensioner.

Vinduer kan udføres sidehængte, een-, to- eller fire-rammede, evt. med vandret afsprosnings (hvilke vinduestyper der bør anvendes i den enkelte bygning fremgår af bygningsregistranten).

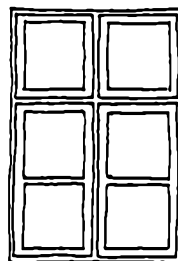
Der må ikke anvendes buet vinduesglas. Der må ikke udføres skodder.

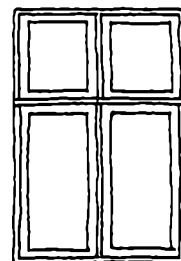
een-rammet
med to vand-
rette sprosser

to-rammet med
to vandrette
sprosser

fire-rammet
klassicistisk
med een vandret
sprosse

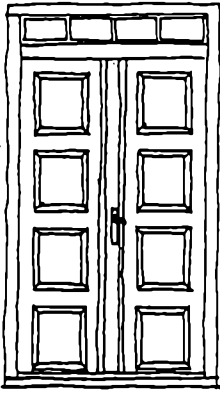
fire-rammet
dannebrogsvin-
due

Ved ændret anvendelse af brugsbygninger kan tillades udskiftning af de traditionelle vinduer med større vinduer, hvis det er nødvendigt for bygningens anvendelse, - og kan gives en udformning som ikke skader bygningen.

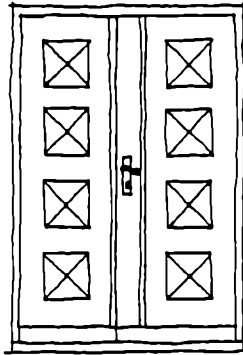
Indgangsdøre kan udføres som traditionelle fyldningsdøre eller med lodret beklædning med uprofilerede brædder (min. 14 cm brede).

Havedøre bør være fyldningsdøre evt. med glas i den øverste halvdel.

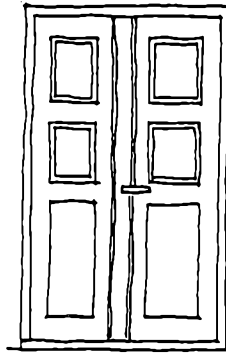
Stalddøre og porte bør udføres i revlekonstruktion.

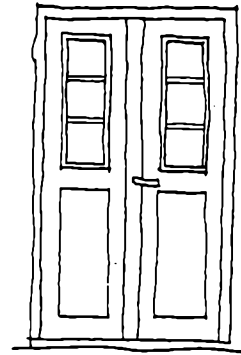
dobbelt fyldingsdør med overvindue

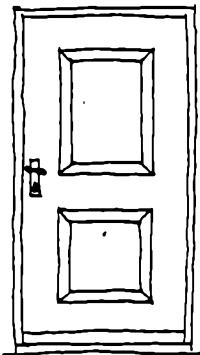
dobbelt fyldingsdør

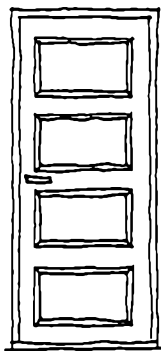
dobbelt fyldingsdør med glas i de øverste felter

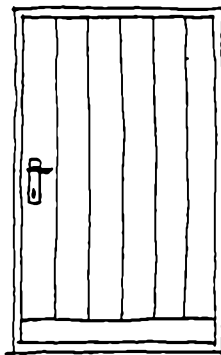
dobbelt fyldingsdør med glas i den øverste halvdel med to vandrette sprosser

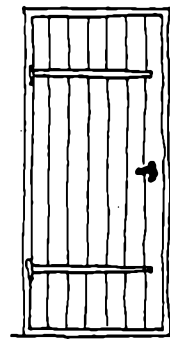
enkelt fyldingsdør

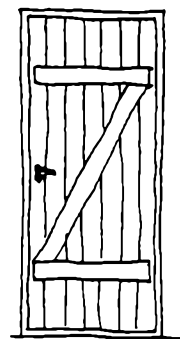
enkelt fyldingsdør

dør beklædt med lodrette uprofilerede brædder

revledør udvendig side

revledør indvendig side

Vinduer, døre og porte bør males med oliemaling i de traditionelle farver. Følgende numre svarende til Københavns Malerlaugs "Nye farveprøver" 1. udgave 1970 kan anvendes:

- (001), ren hvid
- (100), mørk bordeauxrød
- (101), svensk rød
- (135), mørk blå
- (122), almueblå
- (174), mørk kromgrøn
- (175), vogngrøn

(hvilke farver der kan anvendes til de enkelte bygninger fremgår af bygningsregistranten og oversigts-skemaet side 75).

Om- og tilbygninger

Ved om- og tilbygninger bør der i videst muligt omfang tages hensyn til de eksisterende bygninger og deres omgivelser.

Hvor det er muligt bør bebyggelse der idag er fremmed for stedet ved ombygning og vedligeholdelse søges bragt i overensstemmelse med omgivelserne.

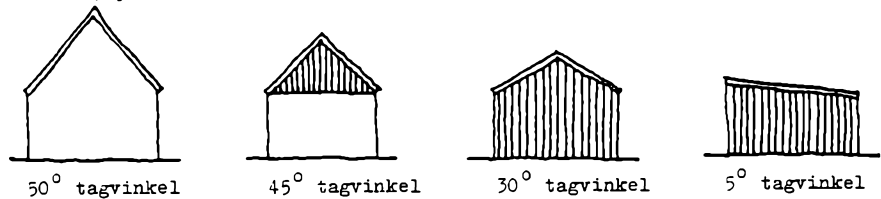
Der må ikke udføres altaner, overdækkede balkoner og terrasser, faste baldakiner, udvendige vindfang og lignende bygningsdele, som virker fremmede i forhold til den traditionelle byggeskik.

De små havestuer er typiske for stedet og bør bevares, hvor de findes og evt. genetableres hvor de er forsvundet.

Garager, udhuse og lignende kan udføres med ydervægge i pudset eller vandskuret mur eller i trækonstruktion med lodret bræddebeklædning behandlet med mørk bejdse eller i farve som beskrevet for de øvrige bygninger på matriklen.

Tage på garager, udhuse og lignende kan have samme tagdækning som foreskrevet for de øvrige bygninger på matriklen eller sort pap.

udhuse, garager

Ny bebyggelse

Ny bebyggelse bør udformes som langhuse med max. 8 m dybde, 1½ etage med udnyttet tagetage og taghældning på 45°-50°.

Ydervæggens fagdeling bør harmonere med de omkringliggende bygninger. Bygningsdetaljer må ikke være fremmede for stedlig tradition. Ydervægge kan pudses eller vandskures og kalkes hvide.

Tagbeklædning bør være gule vingetegl da de harmonerer godt med den dæmpede farveholdning i landsbyen. Farverne på de gule tegl kan falde meget forskellig ud, - en dæmpet gulbrun farve er at foretrække. Det

anbefales at rådføre sig med teknisk forvaltning som også kan oplyse om, hvor de gule tegl fremstilles. Døre og vinduer bør males i en af de nævnte farver for døre og vinduer.

Materialer og farver indenfor de enkelte bygningsgrupper.

Med hensyn til materialer og farver har de fleste bygninger bevaret den traditionelle hvidkalkning på ydervæggene, hvorimod tagmaterialerne er meget forskellige, - dog dominerer farverne grå, gråbrun og sort indenfor tagbelæggningerne. Træværk er overvejende malet i farverne grøn, blå, rød og hvid. Denne farveholdning bør bevares og styrkes, andre farver bør kun tillades i begrænset omfang.

Trods bygningernes forskelligheder kan de opdeles i grupper med vigtige fællestræk, som med hensyn til farver og materialer bør behandles ensartet.

Ældre gårde: bygninger som er karakteristiske ved de sammenbyggede hvidkalkede, stråttækte længer.

Ældre gård ombygget: til denne kategori hører kun Farumvejgård, som adskiller sig fra de øvrige bygninger med sine røde tegltage med helvalm, små tagkviste og frontkviste.

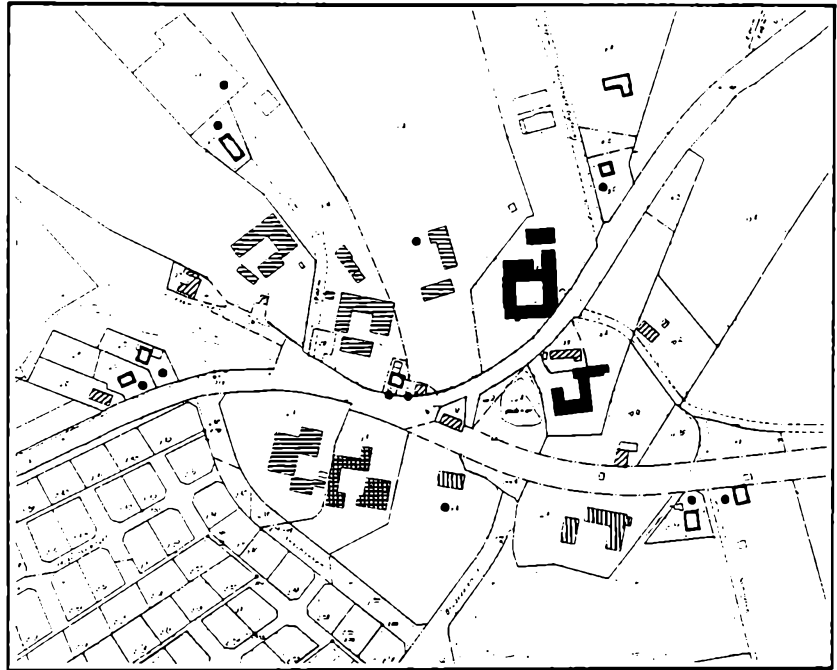
Nyere gårde - gul blank mur: tidstypiske fritliggende stuehuse i gul blank mur.

Nyere gårde med frontgavl: gårde med fritliggende stuehus med frontkvist, som idag alle har gule ydervægge bortset fra Hvilebækgård.

Ældre småhuse: små langhuse med stråtag, størstedelen hvidkalkede, - resterne af den gamle skole adskiller sig dog væsentligt fra de øvrige i sin nuværende tilstand.

Nyere småhuse: huse som enten er meget ombyggede eller ret nye. Bygningerne er meget forskellige i udformning og materialer og er fremmede for miljøet. På længere sigt er det ønskeligt at bygningerne erstattes af nye huse tilpasset helheden, dog kan de fleste midlertidigt forbedres med materialer og farver som underordner sig farveholdningen i landsbyen.

Nybyggeri: de steder hvor der kan være tale om helt ny bebyggelse skal materialer og farver underordne sig helheden.

Bygningsgrupper

Gårde

- ældre gårde
- ▣ ældre gårde med rødt tegltag
- ▤ nyere gårde med gul blank mur
- ▥ nyere gårde med frontkvist på stuehus

Småhuse

- ▧ ældre småhuse
- nyere småhuse
- matrikler hvor der eventuelt kan opføres ny bebyggelse.

Oversigtsskemaet sammenfatter bestemmelserne for materialer og farver indenfor de enkelte bygningsgrupper.

Materialer og farver

Gårdene	Ældre gårde		Nyere gårde	
	Rendebækgård Kærgården	Farumvejgård	Brudegården Keldsholm	Hvilebækgård Furesøgård Solhøjgård Ellegården
Ydervægge	hvidkalket med sort sokkel		gul blank mur gul blank mur Brugsbygninger: hvidkalket med sort sokkel	hvid- eller gul- kalket med sort sok- kel
Tag	stråtækt	rød tegl	stråtækt eller sort skifer Brugsbygninger: Grå eternit eller sort skifer	stråtækt, rød tegl eller sort skifer
Bræddegavl og trempel	brun bejdse	brun eller rød bejdse	brun eller grøn bejdse	brun, rød, grøn eller okker bejdse
Vinduer, døre og porte	grøn eller blå		hvid eller grøn Brugsbygninger: grøn eller rød	

Husene	Ældre huse	Nyere huse	Ny bebyggelse	Nye enkelt huse
		Matr. nr: 4c, 37, 1, 32, 10c, 10b, 35.	Matr. nr: 4h, 6v, 8a, 8r, 30, 2ag, 2b.	Nye længer til Brudegården og Hvilebækgård
Ydervægge	hvidkalket med sort sokkel 4c, 4h, og 10b kan være lys okker	hvidkalket eller gul blank mur	hvidkalket med sort sokkel	
Tag	stråtækt	rød eller gul tegl, grå eternit eller sort pap	gul vingetegl (sort pap kan anvendes på udhuse og lignende)	
Bræddegavl og trempel	brun bejdse	brun bejdse	brun eller grøn bejdse	
Vinduer og døre	grøn, blå, rød	grøn blå rød	grøn eller rød	blå, grøn, rød

Litteraturliste

Bjarløv, Søren Peter: Danske landsbytyper.
Afd. for dansk arkitekturhistorie og opmåling 1972-73.

Hansen, Per m.fl.: Bygningsfredning, bygningsfredningsloven og dens revisionsstatus og perspektiver.
Miljøministeriet 1975.

Bygningsbevaring, - vejviser i lovgivning, myndigheder, institutioner, foreninger, fonde og legater.
Statens Byggeforskningsinstitut 1975.

Brun, Lars-Erik m.fl.: Miljøbevaring.
Dansk bevaringslovgivning. Farum landsby.
Kunstakademiets Arkitektskole afd. for restaurering
1974.

Hansen, Hans-Ole: Restaurering - en materialesamling om bindingsværkshuse. Historisk-arkæologisk forsøgscenter i Lejre 1976.

Stoklund, Bjarne: Bondegård og byggeskik før 1850.
DHF's håndbøger 1969.

Michelsen, Per: Bondehuses alder.
Nationalmuseet 1979.

Neubert, Gerd og Karsten Vibild: Gamle sjællandske bondehuse. Hvordan man bevarer, hvordan man byggede.
Køge Museum 1975.

Jessen, Curt von m.fl. (red.): Landhuset. Byggeskik og egnspræg. Gode råd om vedligeholdelse og istandsættelse. Gyldendal København 1975.

De gamle matrikelkort er gengivet med tilladelse fra Matrikeldirektoratet.

De gamle fotos er venligst udlånt af fotograf Niels Vang Larsen i Farum.

